Գ՛ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 769 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՅՈՒԼԻՍ 1886 10 (Ն. Տ.) ՕԳՈՍՏՈՍ 1886 10 ԶԻԼ-ՀԱՃԷ 1303

40 ՓԱՐԱ

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han, Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 28 ՅՈՒԼԻՍ, 1886

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Ա.

Հայ ժողովրդեան մէկ մեծ մասն արհեստաւոր է. և սակայն, մեր դըպրոցներու մէջ աւանդուած կրթութիւնն ո՛չ նիւթապէս ո՛չ ալ գէթ բարոյապէս չի պատրաստեր մեր զաւակներ արհեստից հետեւելու։ Մեծ խնդիր մ'է թէ մեր տղայք դպրոցէ ելնելէ ետք ի՛նչ գործի պիտի հետեւին։ «Վաճառականի գրագիր» լինել իդէալ վիճակն էր ցարդ թէ՛ ծնողաց և թէ՛ աշակերտաց համար։ Լաւ հաշիւ և տոմարակալութիւն գիտնալ, եւրոպական մէկ երկու լեզու քաջ իմանալ ու գրել՝ իբրեւ նախապատրաստութիւն վաճառականական ասպարէզին՝ արհամարհելի կարողութիւն մը չէ, և խոստովանիլ պարտինք թէ մեր Թաղային վարժարանաց մեծամասնութիւնն այսչափ կարողութիւն մ'իսկ կանոնաւորապէս չի տար աշակերտաց։ Տոմարակալութեան կարեւոր ուսումը նոր մտաւ քանի մը վարժարաններ, և Թաղային վարժարանաց խիստ քիչ ուսումնաւարտներ կրնան ֆրանսերէն նամակ մը գրել անսխալ։ Բայց վերջապէս, չարունակ «վաճառականի գրագիր» հասցնելով, վաճառականաց պէտք չթողուցինք գրագիր ունենալու, և առեւտրական տագնապն ալ վրայ հասնելով, վաճառականք իրենց գրագիրներ ճամբել սկսան։ Քիչ չատ բարեկեցիկ ծնողք իրենց զաւակներ բըժիշկ, դեղագործ և փաստաբան կ'ընեն։ Բայց այս սահմանափակ ասպարէզներ ալ արագապէս խճողելու վըրայ են։ Եթէ մեր նորահաս բժիշկներ, դեղագործներ ու փաստաբաններ չորոշեն երթալ հաստատուիլ ի Հայաստան, ի Կիլիկիա և Փոքրն Ասիոյ ներսերը, չատ չանցած ապրուստի մեծ նեղութիւն պիտի կրեն Կ. Պոլսոյ մէջ։ Անդէն իսկ կը լսենք թէ կան հայ բըժիշկներ որոց «այցելութեանց» ամսական գումարը չանցնիր հինգ ոսկին, մինչ ամեն ոտնաքայլին մարդ հայկական դեղարանի մը կը հանդիպի, բազմաթիւ յունականներէն և մեծամեծ եւրոպականներէն զատ։ Ուրի՛շ ասպարէզներ ալ պէտք են ամ ըստ ամէ դպրոցէ ելնող մեր զաւակներն զբաղեցնելու և ապրուստի միջոց ընծայելու համար։ Բայց տիրող գաղափարն այն է թէ, դպրոցական պատանի մը եթէ վաճառականի գրագիր, բժիշկ, փաստաբան, կամ կառավարական պաշտօնեայ, կամ գո՛նէ վարժապետ չկարենայ լինել, ուրիշ ամեն գործ իրեն համար ստորնութիւն պիտի լինի։ Արհեստով կ'ապրի հայ ժողովրդեան մեծամասնութիւնն, և արհեստն այժմ նուաստ վիճակ մը կը թուի ամեն դըպրոցականի։ Ինքնասպանութեան խորհուրդ տալու կը նմանի, եթէ դպրոցականի մ'ըսուի թէ Հայոց նախնական և մինչեւ իսկ միջնակարգ վարժարաններէն ելած պատանի մը կըրնայ ապրուստ ճարել դերձակութեամբ, ատաղձագործութեամբ, դարբնութեամբ, կահագործութեամբ, կերպասագործութեամբ, հողագործութեամբ, այգեպանութեամբ, մեքենագործութեամբ, թիթեղագործութեամբ, հացագործութեամբ, մուշտակագործութեամբ, ոսկերչութեամբ, աճառագործութեամբ, գինեչինութեամբ, և մինչեւ իսկ նաւագնութեամբ, ձկնորսութեամբ, այլովքն հանդերձ։ «Ի՞նչ, կարելի՞ է միթէ որ Հայկ Դիւցազն և Վիգդոր Հիւկօ կարդացած մէկն այդ անարդարուեստներուն աշկերտելու չափ հաւանի ստորնանալ»։ Բայց ի՞նչ ընենք։ Անօթի մնալէն ու իրեն համար «գործ մը» գտնելու համար ասոր ու անոր բերան ծուելէն հազարապատիկ լաւագոյն չէ՞ հետեւիլ միոյն այս արհեստից, որով մեր հարք ու նախահարք ըստ բաւականին ապրեր են և ընտանիքներ ապրեցուցեր են, մինչ մեք՝ ուսումնականներս՝ մեր անձն իսկ չենք կրնար ապրեցնել, և տուներու և խանութներու տէր եղեր են, մինչ մեք՝ մեր բոլոր դասական հմտութեամբք հանդերձ՝ տան մը վարձքն իսկ ամէ ամիս ճարել անկարող ենք։

Շիտակը խօսելով, ճշմարիտ գիտուն մը անօթի չի մնար, մեր մէջ իսկ։ Անցեալները վարժապետաց վիճակին վրայ խօսելով, կը նշանակէինք թէ առաջնակարգ վարժարանի մը մէջ կանոնաւոր ուսում ընելու առիթ ունեցած սակաւաթիւ հայ երիտասարդք մինչեւ իսկ ուսուցչական ապերախտ ասպարէզին մէջ վիճակ մը չինելու կարող եղած են։ Բայց իրողութիւնն այն է թէ, մեր Թաղային վարժարաններէ ելնող աշակերտաց մեծագոյն մասն համեմատապէս թերուսներ են լոկ, և խնդիրն այն է թէ, մեր դպրոցական տղայոց այս մեծամասնութիւնն ինչո՛վ պիտի ապրի։ Անոնց ծուռ ըմբռնումներ տրուած են քիչ մը քերականութիւն, չորս գործողութիւն, և քիչ մ'ալ ֆրանսերէն գիտնալու կարեւորութեան վրայ։ Այսչափ «հմտութեամբ» մը կը կարծեն իրաւունք ունենալ արհեստներն արհամարհելու, և այս թիւր գաղափարներով իրենց պատանեկութիւն անցունելէ յետոյ, երբ կը թեւակոխեն ի չափահասութիւն, բանի մը օգտակար չեն դառնար, բեռ կը լինին իրենց ընտանեաց, և ժողովրդեան մէջ վնասակար գաղափար մը յառաջ կը բերեն թէ «կրթութիւնն անօթի կը թողու զմարդ»։

Արդ, վարժապետաց, վարդապետաց և հրապարակագրաց պարտականութիւնն է անընդհատ յիշեցնել դպրոցական սերնդեան թէ, ուսմանց ընթացք մը աւարտել բնաւ արգելք չէ հասարակ արհեստի մը հետեւելու, և թէ արհեստն ինքնին ոչ ինչ ունի անպատուաբեր։ Արհեստը չէ որ կը բարձրացնէ զմարդ։ Մարդն է որ պատիւ կը բերէ իւր արհեստին կամ պաշտօնին։ Փաստաբան մը, բժիշկ մը, խմբագիր մը, վարժապետ մը, պաշտօնեայ մը կրնայ գձուձ մարդ մը լինել բարոյապէս, և աղքատ մարդ մը նիւթապէս, մինչ ատաղձագործ մը, դերձակ մը, մեքենագործ մը, մուշտակագործ մը կրնայ պարկեշտ մարդ մը լինել, և միանգամայն բարեկեցիկ։ Արդ, ո՛վ է գործ, յորում մարդ չի կորուսաներ իւր պատիւ, և կը գտնէ ապրուստի միջոց. կատարելապէս յանձնարարելի է թէ՛ անոնց որք միջնակարգ կրթութեան ընթացք աւարտած են, և թէ անոնց որք զուրկ մնացած են այն մեծ բարիքէ։ Եթէ մեր մէջ արհեստաւորաց մեծ մասը բարեկիրթ մարդու համբաւ չունին, միակ պատճառն այն է որ տըգէտ մարդիկ են. զի դպրոցէ ելնողներ միշտ արհամարհելով արհեստները, զանոնք թողած են տգէտներուն ձեռքը։ Բայց պէտք է գիտնալ թէ Եւրոպիոյ և Ամերիկայի ամենէն լուսաւորեալ ազգաց մէջ, արհեստաւորաց մեծագոյն մասը բարձրագոյն նախնական և մինչեւ իսկ միջնակարգ կրթութիւն ստացած մարդիկ են։ Հասարակ գործաւորներուն մէջ իսկ կան չատեր որք բաւական ուսեալ են քաղաքային և գիւղային խորհրդոց մէջ բազմելու և մինչեւ իսկ Խորհրդարանին անդամակցելու չափ։ Պարկեշտ աշխատութիւն մը օրհնեալ է միշտ, ի՛նչ որ լինին աշխատութեան առարկայք, և ո՛վ ոք լինին աշխատաւորք, որք թէ կամայք, տգէտք թէ ուսեալք։ Արհեստը չէ՛ կենաց նպատակն։ Արհեստն ապրուստի միջոց է լոկ։ Առանց ամենագոյն նուաստութեան, մարդ ազատ է ճարել իւր ապրուստ ի՛նչ միջոցով որ ուզէ, իւր պատիւը պահելու միակ և նեղ պայմանաւ։ Եւ ամեն տեսակ արհեստի կամ զբաղման մէջ մարդ կրնայ գտնել միջոց օգտակար լինելու իւր նմանեաց, և մշակելու իւր հոգեկան ձիրքեր, բաւ է զի առ այս հարկ եղած նախնական մշակումն ստացած լինի։ Մեք կը ճանչենք ձեռագործ արհեստիւ զբաղեալ մի քանի Հայեր որք մտքով ու սրտով աւելի մշակեալ են, հանրային գործերու աւելի կը հետաքրքրին, և աւելի օգտակար են հայ ընկերութեան ընդհանրապէս, քան մի քանի մեզ ծանօթ փաստաբաններ, բժիշկներ, դեղագործներ ու վարժապետներ։ Այլ է մարդկութիւն, ա՛յլ է մարդուն նիւթական զբաղումն։

Այս պարզ ճշմարտութիւններ լաւ մը տպաւորելու է մեր նոր սերնդեան մտաց մէջ։ Գոհութեամբ կը լսենք և կը տեսնենք թէ Խրիմեան Հայրիկ ամեն առթիւ հոգ կը տանի եկեղեցւոյ բեմէն այս ճշմարտութիւններ բացատրելու իւր ժողովրդական հրահանգիչ ոճով, խօսելով միշտ ձեռագործ արհեստից օգտակարութեան վրայ, վերացական յոյսերով ժամավաճառ լինելու վնասակարութեան վրայ, և խընայութեան ու տնտեսագիտութեան վրայ, իբրեւ լաւագոյն միջոց դէմ դնելու այս անձուկ ժամանակաց նեղութեան։

* *

Բայց հայ հասարակութեան խեղճահաս մասին համար այդ ճշմարտութիւնք վիճելի չեն ընդհանրապէս։ Էական դժուարութիւնն հոն է թէ, մեր բնիկ արհեստից անկեալ վիճակին առջեւ ի՞նչպէս կարելի է մեր զաւակաց ապագայն ապահովեալ համարիլ այս արհեստից մէջ, որք ինչպէս նիւթապէս չատ շահաւոր չեն, բարոյապէս ալ նուաստ դիրք մ'ունին, արհեստաւորաց ամենամեծ մասին ռամկութեան պատճառաւ։

Բնիկ արհեստից նուաստութեան կամ ռամկութեան մասին գիտելի է թէ, ժամանակաւ մեր սեղանաւորք ու վաճառականք աւելի կրթեալ մարդիկ չէին քան մեր այժու էսնաֆք։ Դիտելով թէ ուսեալ սեղանաւորութիւնն ու վաճառականութիւնն աւելի շահաւոր է և պատուաւոր է քան տգէտ սեղանաւորութիւնն ու վաճառականութիւնն, մեր վաճառականք ու սեղանաւորք հոգ տարին կրթելու իրենց զաւակներ, և հայ վաճառականաց ու սեղանաւորաց նոր սերունդն անշուշտ աւելի պատուաւոր դիրք մ'ունի քան նախորդը։

Կարելի չէ՞ միթէ որ այս բարեփոխութիւն տեղի ունենայ մեր հասարակ արհեստաւորաց կարգին մէջ ալ։ Արդէն անզգալի բայց տակաւ բարեփոխում մը դիտելի է։ Էսնաֆներուն մէկ մեծ մասը գիտէ կարդալ ու գրել, և մանաւանդ անոնք որ ընտանեաց տէր են, խելօք մարդիկ են, և պարկեշտութեան մեր մէջ սովորական եղած մակարդակէն վար չեն գտնուիր։ Ասոնցմէ չատեր դպրոց կը ղրկեն իրենց զաւակներ, որք իրենց հայրերէ վար չպիտի մնան անշուշտ մտքի մշակութեան աստիճանին մէջ։ Արհեստաւորաց զաւակները դպրոցէ ելնելէ յետոյ անառակութեան մէջ ընկղմելէ արգելող հաստատութիւնք (որք այնչափ չատ են մանաւանդ յԱնգլիա, ի Գերմանիա և յԱմերիկա) դժբախտաբար բնաւ չկան մեր մէջ։ Բայց, ամեն պարագայի մէջ, սա յայտնի է թէ, երբ արհեստն ինքնին նուաստ գործ մը չհամարուի, և մեր դպրոցական նորանոր սերունդք չխորշին մտնելէ այդ ասպարէզի մէջ, օր մը արդի էսնաֆութիւնն ալ կը բարձրանայ իւր բարոյական անկեալ վիճակէն, ինչպէս կըրնանք ըսել որ այժմեան վաճառականութիւնն ու սեղանաւորութիւնը բարձրացած են իրենց նախկին ռամկական վիճակէն։ Կրթեալ սերնդեան թարմ արիւնը կրնայ նոյնչափ ոգեւորել և բարւոքել արհեստներն, որչափ արդէն ոգեւորած և բարւոքած է ապրուստի ուրիշ միջոցները։

Գալով շահաւորութեան խնդրոյն, արդարեւ եւրոպական մրցումը չատ վնասեց մեր բնիկ արհեստներու։ Արդարեւ շահուց անկում մը կայ մեր արհեստից մէջ։ Բայց այս մի եւ նոյն գանգատներ ամենայն իրաւամբ կրնանք ընել մեր վաճառականութեան համար ալ։ Մեր վաճառականութեան մէջ ալ շահուց ահագին անկում մը կայ։ Մեր վաճառականութեան համար ալ կ'ըսուի ամենուստ թէ առաջուան չափ շահաւոր չէ, և հիմնական պատճառներ կան որ չլինի։ Եւրոպական մրցումը մեր վաճառականաց եւս վնասած է զգալապէս։ Մայրաքաղաքս հաստատեալ Անգլիացի, Ֆրանսացի, Գերման, Հելլէն և (Եւրոպացի) Հրեայ վաճառականք քի՞չ կը վնասեն մեր բնիկ վաճառականութեան։ Քաղաքական վերջին աղէտները քի՞չ չարիք բերին մեր վաճառականութեան։ Բայց այս պատճառներով մեր մէջ ո՛չ ոք կը խորհի լքանել կամ արհամարհել վաճառականութեան ասպարէզն։ «Այսու ամենայնիւ, ոչ մէկ վաճառական անօթի մեռած չունի», կ'ըսենք ու կը մխիթարուինք։ Եւ ինչո՞ւ չյարենք. «Հակառակ եւրոպական մրցման, ո՛չ մէկ բնիկ էսնաֆ անօթի մեռած չունի։» Չենք կրնար մանաւանդ մոռնալ թէ մեր երկրի առեւտրական առաջիկայ դաշնագիրք պաշտպանդրութեան սկզբանց համաձայն պիտի լինին աւելի նուազ։ Խնդիրն այն չէ թէ պաշտպա՞ն-դրութիւն թէ ազատ-վաճառականութիւն աւելի օգտակար է մեր երկրի։ Բայց քանի որ Տէրութիւնը մաքսերը պիտի բարձրացնէ օտար երկիրներէն բերուած արհեստական նիւթոց վրայ, որք հետեւապէս աւելի սուղ պիտի վաճառին, մեր արհեստաւորաց համար ընտիր առիթ մ'է այդ, մեծագոյն ճարտարութեամբ ու գործունէութեամբ մշակելու և զարգացնելու իրենց արհեստներ, պաշտպան-դրութեան մը ներքեւ երկրին նորանոր պիտոյից գոհացում տալ կարենալու համար։ Ֆրանսացւոց պէս լուսաւորեալ ազգ մը, իւր արհեստներ անգլիական ու գերմանական մրցման դէմ և իւր հողագործութիւնն ամերիկեան և ռուսական մրցման դէմ պաշտպանելու համար, լաւագոյն միջոց չի գտներ բայց եթէ մաքսերն եւս քան զեւս բարձրացնել թէ՛ արմտեաց և թէ՛ արհեստական նիւթոց վրայ։ Տընտեսագիտական դպրոց մը, որոյ պարագլուխներն են այժմ Լէոն Սէ, Ֆրէտերիք Բասի, Մոլինառի, Լ. Պօլիօ, կը հակառակի այս դրութեան։ Բայց, Խորհրդարանին որոշումներն կատարեալ իրողութիւններ նկատելու դատապարտեալ, խորհուրդ կուտայ ֆրանսացի արհեստագործաց և հողագործաց՝ առիթէն օգուտ քաղելով կատարելագործել իրենց արհեստական կրթութիւն, տեսական հմտութիւնն ու նիւթական գործիքները միանգամայն, ապագային մէջ առանց պաշտպան-դրութեան մրցիլ կարենալու համար Անգլիացւոց, Գերմանաց, Ամերիկացւոց և Ռուսաց դէմ։ Այս է անշուշտ լաւագոյն խրատը զոր մեք եւս կրնանք տալ մեր արհեստաւորաց, երբ կը խորհուի պաշտպան-դրութիւն մուծանել ի Թուրքիա։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ՕԳՈՍՏՈՍ 9էն 8 7.0 ՈՍՏՈՒ.)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅ ելմտական նախարարն հեռագրաւ հրաման ղրկեր է Պուրկասի նաւահանգստի վերատեսչին, յայտարարելով թէ ռումէլիական բոլոր նաւեր յետ այսորիկ պուլկարական պէտք է նկատուին, և պուլկարական նաւուց արգիլեալ է տուրք վճարել միջազգային առողջապահական յանձնախմբին պաշտօնատարաց։ Նոյն յանձնախմբին Պուրկասի գործակալն հեռագրելով զայս իրողութիւն, խնդրեր է որ յանձնախումբը Բ. Դրան միջամտութիւնը խնդրէ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐՆ օգոս. 4էն հացկերոյթ մը տուաւ ի Կաշդէյն, որում ներկայ էին Աւստրիոյ Կայսրուհին, Պիզմարք Իշխանն ու Իշխանուհին և Հօհէնլոհէ Իշխանը, Կուսակալն Ալզաս-Լոռէնի։ Կայսրուհին Վիլհէլմ Կայսեր աջ կողմը բազմած էր և Պիզմարք Իշխան՝ ձախ կողմը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ Կայսեր եղբայր Լուի Արշիդուքսն և իւր կին հասան ի Բէդէրհօֆ, ուր զիրենք ընդունեցին Ձարն ու Ձարուհին, Ռուսիոյ Կայսերական Գերդաստանին բոլոր անդամներով շրջապատեալ։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆՆ օգոս. 3էն մէկ ժամու չափ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Վիլհէլմ Կայսեր հետ ի Կաշդէյն։

—Պիզմարք Իշխանն երիտասարդին կորովով կը քալէ ու բլուրներէ վեր կ'ելնէ եղեր։

ՏՐԻԿԱԼՕՔԻ ՓԱՇԱՅԻ համար կը հեռագրուի Կ. Պոլսէ թէ բոլորովին կը թողու զօր. ծառայութիւնն, և Գերմանիա կը վերադառնայ։ Տրիկալօքի փաշա Արեւ. Ռումէլիի քաղաքային զօրաց հրամանատարն էր երբեմն, և խընդիր եղեր է թէ չէ՞ր կրնար առաջքն առնուլ սեպտ. յեղափոխութեան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ոստիկանութիւնն իմացեր է թէ Իռլանտացի Ուժանակաւորք եւ ռուս Ոչնչականք մեքենայութիւններ լարել կ'աշխատին միաբան։ Գաղտնի ոստիկանութեան գործակալք կը հսկեն ռուսական նաւահանգստաց վրայ, եւ Ռուսիայէ եկող ուղեւորք և վաճառք խստիւ կը քննուին յԱնգլիա։

ԲՈԶԷՆԻ գերմանօ-լեհ նահանգին մէջ աշխատող երեք հարիւր լեհ դաստիարակք այդ նահանգէ արտաքսուելով, ղրկուեցան զուտ գերմանական նահանգներ։

ՀՕՀԷՆԼՕՀԷ ԻՇԽԱՆԻՆ ի Կաշդէյն Վիլհէլմ Կայսեր քով երթալը նպատակաւոր է եղեր։ Կայսրը կ'ուզէ խորհրդակցել Իշխանին հետ, ի մասին այն մեծ ռազմափորձերու որք ի մօտոյ տեղի պիտի ունենան Ալզասի մէջ։

—)(5)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՔՍԱՆ ՀԱԶԱՐ ՓԱՐՍԱԽ ԾՈՎԵՐՈՒՆ ՏԱԿ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ՀԱՃՈՅ ԹՈՒԻ ՊԱՐՈՆԻՆ

«Քոնսէյլ» գոչեցի անհամբեր ձայնիւ։

Քոնսէյլ իմ սպասաւորս էր, անձնուէր տղայ մը, որ իմ ամեն ուղեւորութեանց կ'ընկերակցէր. բարի Ֆլամանն մը, զոր կը սիրէի, նա ալ զիս կը սիրէր. բնութեամբ պաղարիւն էակ մը, սկզբամբ կանոնաւոր, ունակութեամբ փոյթեռանդ, կենաց անակընկալ դէպքերուն վրայ չզարմացող, ճարտարաձեռն, ամեն ծառայութեան յարմար, եւ՝ իւր անուան հակառակ՝ բնաւ խորհուրդ չտուող, մինչեւ իսկ երբոր չխընդրուէր իրմէ։

Բուսաբանական պարտիզին մէջ գործ ունեցող մեր սակաւաթիւ գիտնական ընկերաց քով յաճախելով, Քոնսէյլ բաւական բան ուսած էր, բնապատմական դասակարգութեան քաջահմուտ մասնագէտ մ'եղած էր, աճպարարի արագութեամբ ձեռքը կը պտըտցնէր ամեն ճիւղերուն, ջոկերուն, դասերուն, կարգերուն, ընտանիքներուն, սեռերուն, տեսակներուն եւ զանազանութեանց վրայ։ Բայց իր գիտութիւնն անկէ անդին չէր անցներ։ Դասակարգել, իր կեանքն էր, աւելի բան մը …

… երիտասարդին վրայ։ Սովորաբար չէի երբեք հարցներ նմա թէ գործին կը յարմարէ՞ր հետս գալ իմ ուղեւորութեանց մէջ. բայց այս անգամ խնդիրն այնպիսի արշաւանքի մը վրայ էր, որ կրնար երկարիլ անսահմանաբար, արկածալից ձեռնարկ մը, …

… մեր անսանոց հաւաքածոյն Ֆրանսա ղրկեն։

—Փարիզ չպիտի՞ վերադառնանք ուրեմն։

—Այո՛… անշուշտ… պատասխանեցի խուսափողաբար, բայց պտոյտ մ'ընելով։

—Ինչ պտոյտ որ հաճոյ թուի պարոնին …

… ու հանդերձեղէններս լաւ կը դասակարգէր։

Օթեւանին վերամբարձ մեքենան զմեզ վարի գստիկոնին անդաստակին իջոց։ Հաշիւս կարգադրեցի մեծ հաշուասեղանին առջեւ, որ միշտ պաշարուած է խուռն բազ- …

… կըթ հրամանատարն։

—Անձամբ։ Բարեաւ եկիք, պարո՛ն դասատու։ Ձեր խուցը ձեզ կ'սպասէ։

Ողջունելով մեկնեցայ՝ թողլով հրամանատարն որ իր պատրաստութեանց դառնէր, եւ զիս իմ խուցս տանել տուի։ …

(Շարունակելի)

ՊՐՈՆՍԱՐԴ ՏԸ ՇԷԼԼԵՆՏՈՐՖ, Գերմանիոյ պատերազմական Նախարարն, որ Վիլհէլմ կայսեր քով գացած էր ի Կաշդէյն՝ ինչ ինչ խնդրոց վրայ անձամբ խորհրդակցելու հրաւիրուելով, օգոստ 3ին վերադարձաւ ի Պերլին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ, հասկնալով թէ Պուլկարիա չպիտի կրնայ կամ չպիտի ուզէ շինել միացման գիծն ի մէջ Վաքարէլի և Սերպիոյ սահմանագլխին, համաձայններ են որպէս զի այդ գիծը Թուրքիա շինէ ի հաշիւ Պուլկարիոյ, Բ. Դուռն այսպէս իւր վեհապետական իրաւունքն ի գործ պիտի դնէ եղեր Պուլկարիոյ վրայ։

ԻՌԼԱՆՏԱՅԻ նախորդ Փոխարքային՝ Ապէրտին կոմսին և կոմսուհւոյն Տըպլինէ մեկնելուն առթիւ, իռլանտացի ժողովուրդն համակրանաց ջերմագին ցոյցեր ըրաւ, վերջին անգամ արտայայտելով զիւր ջերմ երախտագիտութիւն վասն այն ազատական քաղաքականութեան, զոր Իռլանտայի նկատմամբ հաստատել ջանացին Պ. Կլատսթոն և Լորտ Ապէրտին։ Խանութներն ու գործատուները փակեցան նախորդ Փոխարքային մեկնած օրը։ Բոլոր գործաւորական և առեւտրական ընկերակցութիւնք խմբովին դիմաւորեցին զնա, դրօշներ պարզած, և ընկերակցեցան կառքին։ Այնչափ հոծ էր բազմութիւնն, որ Փոխարքային կառքը քանիցս կանգ առաւ Տըպլինի պողոտային վրայ։ Այս սրտայոյզ ցոյցեր նորոգեցան երբ Փոխարքայն շոգենաւ նստաւ ի Հոլիհէտ։ Երկար ատեն կոմսն և կոմսուհին, իրենց զաւակաց հետ, շոգենաւուն կամրջակին վրայ կեցան, ողջունելով ամբոխն որ թաշկինակներ կը շարժէր, մինչ ծովափին հրետանիք վերջին ողջերթը կը գուային։

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ լրագրաց մէջ նամակ մը հրատարակելով կը ծանուցանէ թէ 1880էն ի վեր կրած յոգնութեանց վրայ հանգստեան մեծ պէտք ունի, և ժամանակ մը ամեն աշխատութիւն պիտի դադրեցնէ, հաւանօրէն Անգլիայէն դուրս ուղեւորութեամբ մը։ Ուստի, իւր անհամար նամակագրերէն կը խնդրէ որ ժամանակ մը պատասխան չսպասեն իրմէ։

ԲԱՌՆԷԼԵԱՆ Երեսփոխանք Տըպլինի մէջ խորհրդակցութիւն մ'ունեցան իրենց հետեւելի ընթացքն որոշելու համար այժմեան փոփոխեալ պարագայից առջեւ։ Որոշում մ'ընդունեցին որով անգամ մ'եւս կը հաստատեն իռլանտացի ժողովրդեան իրաւունքն ինքզինք կառավարելու, և կը յայտարարեն թէ ինքնօրինութեան ծրագիր մը, որ Պ. Կլատսթոնի Ծրագրէն նուազ զիջում կը խոստանայ իռլանտացի ժողովրդեան, ընդունելի չպիտի լինի իբրեւ կարգադրութիւն իռլանտական խնդրոյն։

ՈՒԼՍԹԸՐԻ մայրաքաղաքին մէջ, ի Պէլֆասդ, անցեալ շաբթու երկիցս ծանր կռիւներ ծագեցան ի մէջ Անգլիացւոց և Իռլանտացւոց, և ոստիկանութիւնը պարտաւորեցաւ կրակ ընել բազմութեան վրայ։

ՂԱԶԻ ՄՈՒԽԹԱՐ ՓԱՇԱՅԻ համար կը հեռագրուի Գահիրէէ թէ մօտերս չի մեկնիր Եգիպտոսէ, և հետեւապէս ստոյգ չէ այն լուր թէ Փոքուն Ասիոյ սահմանաց օսմ. բանակին ընդհանուր հրամանատար կարգուած լինի։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ գաղտնի ընկերութեան մը մասնակցած լինելու ամբաստանութեամբ, Գերմանիոյ Երեսփ. ժողովոյ հինգ անդամք ինն ամսոյ բանտարկութեան դատապարտեցան, և ուրիշ մի քանի անձինք՝ վեց ամսեայ բանտարկութեան։

ՀԷՐՊԷՐԴ ՊԻՍՄԱՐՔ ԿՈՄՍՆ եւս Կաշդէյն կանչուելով, գնացեր է մասնակցելու այն կարեւոր խորհրդակցութեանց որք այս միջոցին տեղի կ'ունենան հոն։

ՌՈՒՄԱՆ կառավարութիւնն, հաւանութեամբ մաճառ կառավարութեան, իրեն համար երեք միլիոն փամփուշտ շինել կուտայ Բրէսպուրկի մաճառական գործարանաց մէջ։

ՀՆՏԱԽՏԻ մասին Վիէննայէ կը հեռագրուի թէ աճելու վրայ է Աւստրիոյ սահմանակից իտալական գաւառաց մէջ։

ՍԵՐՊԻՈՅ Ազգ. ժողովոյ դեր-նախագահ Պ. Ջոնիչի (որ Նախարարական կուսակցութեան կը վերաբերի) կալուածներն հրոյ ճարակ բրեր են աւազակները։

Ցորդէ հետէ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԷՅ ԱԼԷՔՍԱՆԵԱՆ հրաժարած է Վերաքննիչ ատենի խորհրդականութեան պաշտօնէն, և վերստին հաստատած է իւր փաստաբանական գրասենեակն ի Նորատունկեան խան, 1, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա։ Վաճառականք և կալուածատէրք ըստ առաջնոյն կը դիմեն այս ճարտար և տաղանդաւոր փաստաբանին օգտուելու խորհրդոց և փորձառութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօն. ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի։ Ներկայ անդամոց թիւն էր 11 և նիստը տեւեց ժամը 4½էն մինչեւ 9½։

Ժողովն զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1. Որոշեց գրել առաջնորդ չգտնուող վիճակաց, ինչպէս Ամասիոյ, Եւդոկիոյ, Քարբերդի և Գաղատիոյ առաջնորդական տեղապահաց որպէս զի առաջնորդական ընտրութեանց ստիպողութիւն տան։

2. Նկատողութեան առաւ Արժ. Մաժակունի Յովհաննէս վարդապետի միջոցաւ Վանայ քահանայից կողմէ յուլիս 10 թուականաւ ի Պատրիարքարան ուղղեալ գիր մը, որով քահանայք միաձայնու կը բողոքեն Աւետեաց այն հրատարակութեան դէմ թէ երբեք քահանայք Հռովմէականութեան դիմելու միտում ունեցած են և կը յայտարարեն թէ ոչ ոք ի քահանայից այդ տեսակ միտում ունեցած է։ Ուստի ժողովն որոշեց պաշտօնապէս տալ ի հրատարակութիւն քահանայից յիշեալ յայտարարութիւնը։

3.— Տեղեկանալով որ Սղերդի եկեղեցւոյ մէջ կատարուած պարգեւաբաշխութեան հանդէսի մը միջոցին ծափահարութիւնք եղեր եւ քահանայք եկեղեցական շարականներ երգեր են մրցանակաց յատկացեալ արծաթէ խաչերու վրայ որք օծեալ չէին, որոշեց առ այս բացատրութիւն պահանջել Սղերդի առաջնորդական Տեղապահէն։

4.— Տեղեկանալով որ Օրթագիւղի քահանաներէն մին Արնաւուտ գիւղ տան մը մէջ մկրտութիւն կատարած է, որոշեց ազդարարել յիշեալ քահանային որ յետ այսորիկ երախայք պէտք է անպատճառ եկեղեցւոյ մէջ մկրտուին և միանգամայն նոյնը գրեց Օրթագիւղի Գեր. քարոզչին։

5.— Որոշեց ընդհանուր շրջաբերական մ'ուղղել բոլոր գաւառաց ծանուցանելով որ պանդուխտ քահանաներ չը ղրկուին ի Կ. Պոլիս։

6.— Բաբերդի առաջ. Տեղապահն ապրուստի նուազութեան պատճառաւ տրտունջ բարձած եւ իւր պաշտօնէն հրաժարած լինելով, ժողովն որոշեց գրել տեղւոյն ազգ. Վարչութեան որպէս զի իրենց առաջ. Տեղապահը գոհ ընեն։

Ժողովն բաց աստի զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ անհատական և մասնաւոր խնդիրներով։

Երզնկայի առաջնորդ Նաճառեան Գեր. Փիլիպպոս եպիսկոպոս գիր մ'ուղղելով երէկ ի Պատրիարքարան ծանուցած է թէ հրաժարած է յիշեալ վիճակի առաջնորդութեան պաշտօնէն և թէ արդէն ճամբայ ելած է Կ. Պոլիս գալու համար։

Երէկ 70-80ի չափ Քղեցի ազգայինք Պատրիարքարան գալով հանրագիր մը մատուցին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որով կը յայտարարեն թէ աւազակաց խումբ մը սպաննած է Քղեցի երեք Հայեր որք Քղիէն մօտակայ աղահանքերը կ'երթային։ Քղեցիք Ս. Պատրիարք Հօր միջամտութիւնը խնդրեցին կայս. կառավարութեան մօտ որպէս զի ոճրագործք ձերբակալուելով իրենց օրինաւոր պատիժը կրեն յօրինակ այլոց։

Ս. Պատրիարքը վստահեցուց Քղեցիները թէ առ այս պէտք եղած դիմումը պիտի ընէ առ Բ. Դուռն։

Մեր Մարսիլիոյ Թղթակցին մէկ նամակէն գոհունակութեամբ կը տեղեկանանք թէ Ասլանեան Մանուկ էֆէնտիի որդի, Պ. Քերոպէ Ասլանեան, որ քանի մը տարիէ հետէ տեղւոյն Առեւտրական Վարժարանի ուսմանց կը հետեւէր, իւր վերջին տարւոյ քննութիւններն յաջող կերպիւ անցունելով այս օրերս, ստացեր է Վկայականն և միանգամայն արծաթ շքադրամ որ կը տրուի յոյժ յառաջադէմ աշակերտաց։

Մարսիլիոյ Առեւտրական Վարժարանն Եւրոպիոյ կրթական նմանօրինակ հաստատութեանց մէջ առաջնակարգ դիրք մ'ունի, և անոր վերին հսկողութիւնն յանձնուած է վաճառականաց մասնախմբի մը։ Այդ վարժարանէն ելնող ուսանողք իրենց առջեւ կունենան փայլուն ասպարէզ մը յոր կը թեւակոխէ նաեւ Պ. Ասլանեան։

Ֆերի-գիւղէն մեզ կը գրեն.

Անցեալ կիրակի օր տեղի ունեցաւ Ֆերիգիւղի ազգային վարժարանին մրցանաբաշխութեան հանդէսն մօտակայ պարտէզի մը մէջ, գեղեցկական պարզութեամբ։ Հանդէսին կը նախագահէր Գեր. Ամբրոսիոս վարդապետ Ռուբինեան, և բացի տեղւոյն ազգայնոց մեծ մասէն, ներկայ էին նաեւ Պէշիկթաշի Ուսումնասիրաց ընկերութեան անդամք, որք ժամանակէ մ'ի վեր իրենց հոգածութեան և խնամոց առարկայ ըրած են Ֆերիգիւղի ազգային վարժարանն։ Ըստ սովորականին տեղի ունեցաւ հանդէսն երգերով, ճառախօսութեամբ եւ մրցանակաբաշխութեամբ։ Հոգաբարձութեան ատենադպիր Կ. Յ. Պասմաճեան էֆէնտի և ուրիշ մի քանի հոգի ի դիմաց Ֆերի գիւղացւոց շնորհակալութիւն յայտնեցին Ուսումնասիրաց ընկերութեան Ատենապետ Տատեան Տրդատ պէյի, որ բանախօսութեամբ մը պատասխանեց վարժարանին վիճակին, ընկերութեան ջանքերին եւ յորդորեց աշակերտաց օգուտ քաղել անկից։ Հուսկ յետոյ Գեր. Նախագահն ազգ. ատենաբանութեամբ մը փակեց հանդէսն։

ՀՐԱՒԷՐ
ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ Դ. նիստն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 1 Օգոստոս, ի Մայր-Եկեղեցւոյ Գում-Գափուի։

Ատեանն պիտի բացուի ժամ ճիշդ 3ին և փակուի 6ին։

Հրաւիրեալ են Ազգային Երեսփոխանք իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

Մնամք աղօթարար

29 Յուլիս 1886 Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ
ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ազգային Կեդրոնական Ելմտացոյց վասն 1886-87 և 1887-88 ամաց.
(Տնտեսական Հանձնաժողովոյն Դիտողութիւնք.)
2. Խնդիր վերաքննութեան Ազգ. Սահմանադրութեան.
3. Տեղեկագիր Խորհրդարանական Յանձնաժողովոյ Ս. Երուսաղեմայ.

Ատենադպիր
Կ. Պ. ՍՐՎԱՃԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՄՈՒՇ.— ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ԸՆԿ.— Ձեր «Արեւելք»ի բաժանորդագրութեան պայմանաժամը լրացած ըլլալով, փութացէք վերանորոգել զայն եթէ չէք ուզեր որ թերթերու առաքումը դադրի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Կայսերական հրամանաւ՝

Բերայի Նախնական դատարանի առաջին նախագահ անուանեցաւ նոյն դատարանի պատժական ճիւղի նախագահ Հիլմի էֆէնտի, որում յաջորդեց Տրապիզոնի դատական քննիչ Րէշիտ պէյ։

Մանասթըրի կեդրոնական Նախնական դատարանի առաջին նախագահ անուանեցաւ Պրուսայի Նախնական դատարանի առաջին նախագահ Հիքմէթ պէյ։

Սելանիկի Նախնական դատարանի առաջին նախագահ անուանեցաւ Մանասթըրի Նախնական դատարանի առաջին նախագահ Րաթիպ պէյ։

Պրուսայի Նախնական դատարանի առաջին նախագահ անուանեցաւ Սելանիկի Նախնական դատարանի առաջին նախագահ Խայրուլլահ Նէտիմ էֆէնտի։

Լազիստանի Նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Պոլսոյ [illegible] ատենի նախորդ քարտուղարներէն Րիզա պէյ։

Սեբաստիոյ Լրպաս գաւառակի Գայմագամ անուանեցաւ Մուրատ պէյ։

Մուսուլի Շէհիր-Փազար գաւառակի Գայմագամ անուանեցաւ Նասիպին գաւառակի նախորդ Գայմագամ Ահմէտ Տէրվիշ էֆէնտի։

* *

Վեհ. Սուլթանն առաջին կարգի Շէֆգաթ պատուանշան շնորհեց Ֆրանսայի Նախարարապետ և Արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Ֆրէյսինէի Տիկնոջ։

Նոյնպէս առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ մայրաքաղաքիս սպանիական Նախորդ դեսպան Դոն Փոէլլօ կոմսին Տիկնոջ։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Եգիպտոսի մէջ հրատարակեալ Էլ-[illegible] լրագրոյ խմբագիր-տնօրէն Սելիմ Ֆարիս էֆէնտիի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սոֆիայէն յուլիս 23 օգոստոս 4 թուով կը գրեն թէ Աղեքսանդր իշխանը Քէօսթենտիլ գնացեր է, մակեդոնական սահմանագլխոյն վրայ, այն կողմեր գտնուած պահապան զօրքերն աչքէ անցունելու համար։

Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարութիւնն իւր բոլոր ուշը կեդրոնացուցած է այս պահուս բանակին կազմակերպութեան վրայ։ Ռազմական պլտոյից պակասները պիտի լրացուին եւ հետեւակազօրաց գունդերու թիւը պիտի աւելցուի։ Հետեւակազօրաց այժմեան գունդերու թիւն է ընդամենն 12, որոց 8ը Պուլկարիոյ եւ 4ը Րումէլիի համար։ Արդ, երբ պահեստի բոլոր զօրքերն ի զէն կոչուին, իւրաքանչիւր գունդ մինչեւ 10,000 հոգիէ կը բաղկանայ։ Այս թիւ բազմամարդ լինելով, մանաւանդ պատերազմի ժամանակ յոյժ դժուարին կը լինի գունդերու միացումն. հետեւաբար, իբր լաւագոյն դրութիւն մը, կը խորհուի եղեր գունդերու թիւը կրկնել, սակայն այս բանիս համար ալ բազում սպայից եւ նորանոր ծախուց պէտք պիտի տեսնուի որք չեն համապատասխաներ իրենց արդի հասութից։ Այս նկատումներով Պուլկարիա հետամուտ է, կարելի եղած սահմանին մէջ, իր բանակին կազմակերպութիւնը բարւոքել անդադրաբար։

Փիլիպէէն կը գրեն առ Նէօլոյտ թէ աշխարհիկ լուրեր տարածուեր են քաղաքին մէջ։ Մեծ քանակութեամբ զէնք եւ ռազմամթերք յանձնարարուեր են յՈնգրիա եւ միեւնոյն ժամանակ հրամայուեր է երկրագործ դասուն հնձոց արդիւնքը ժամանակէն առաջ առնուլ։ Կը հաստատուի եղեր այն զրոյց, թէ Արեւ. Րումէլիի հեծելազօրք Պուլկարիա պիտի կոչուին. ջանքեր կը լինին, միշտ ըստ տեղեկութեանց Նէօլոյտի թղթակցին, գաւառին իսլամ բնակչաց ստորագրել տալու ուղերձներ որոցմով գոհունակութիւն կը յայտնեն իրաց արդի վիճակէն եւ Միութեան հետեւանքներէն, սակայն կը յուսացուի թէ յիշեալ բնակիչք այս թակարդի մէջ չը պիտի բռնուին Կազմական կանոնագրի վերաքննութեան պահուն։

Վերջին դէպքերու պատճառաւ Ռուսիայէն ետ կոչուող պուլկար ուսանողք Գերմանիա ղրկուեր են իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։

ՋԱՐԻՆ ՆՈՒԷՐԸ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ, ընկերակցութեամբ առաջին թարգման Պ. Իվանօֆի, կիրակի օրը դեսպանատան շոգեմակոյկով Տօլմա-Պաղչէ գնաց ուր պալատական կառք մը կ'սպասէր որ առաջնորդեց զանոնք Եըլտըզի պալատը։ Անդ, Պ. Նէլիտօֆ պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու որուն մատոյց Աղեքսանդր Գ. կայսեր կողմէ նուիրեալ մաշտակն։

Այս առթիւ բարեկամական խօսքեր փոխանակուեցան Ն. Վեհափառութեան և Ռուսիոյ դեսպանին միջեւ, որ յաւարտ ունկնդրութեան դարձեալ պալատական կառքով իջաւ ի Տօլմա-Պաղչէ։

* *

Պ. Նէլիտօֆ Տօլմա-Պաղչէէն ուղղակի Էմիրկեան երթալով, Գարաբաղի գործակատարին ծովեզերեայ ապարանքը գնաց ուր իւր այցետոմսը թողուց, ի բացակայութեան Պ. Պալրիչ. անտի ընտանիս Պարսից դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուաւ Միրզա Մոհսին Խանի որոյ հետ տեսակցեցաւ կէս ժամու չափ։

ԶԻՅԱ ՊԷՅ

Պելկրատի օսմանեան դեսպան Զիյա պէյ որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուի, կիրակի օրն ի Մեծ Վեզիր հեռագիր մ'ստացաւ որ անմիջապէս Բ. Դուռը կը հրաւիրէր զինքը։ Անդ, Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա ծանոյց նմա թէ հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին, պարտի իւր պաշտօնատեղին ուղեւորել յառաջիկայ (այս օրուան) թղթատարով։

Քաղաքական այս տնօրինութիւնը կը վերագրուի Պուլկարիոյ հանդէպ Սերպիոյ բռնած թշնամական ընթացքին ուստից երկիւղ կայ որ նոր կռիւ մը ծագի երկու դրացի երկիրներուն միջեւ։ (Լ. Հէրալտ)

ԷԼ-ԶԱՄԱՆ ԼՐԱԳԻՐԸ

Եգիպտոսի արաբական Էլ-Զաման լրագիրն օսմ. կայս. կառավարութեան շահուց հակառակ յօդուածներ հրատարակած լինելուն պատճառաւ խափանուեր է Խտիվին հրամանաւ։

Գահիրէէն օգոստ 1 (Ն. Տ.) թուականաւ Մէնիքէօի ուղղեալ նամակ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ այս մասին։

«Էլ-Զաման լրագրոյ խափանումը խոր տպաւորութիւն ըրաւ ի Գահիրէ, մանաւանդ բնիկ ժողովրդեան վրայ։ Յիշեալ լրագիրը մեծ անձնուիրութեամբ յարեալ էր օտարաց, հետեւաբար կ'ենթադրուի թէ առաջին նշան մ'է այս օսմանեան ազդեցութեան զարթման յեգիպտոս։

«Էլ-Զամանի տնօրէն Սարաֆեան էֆէնտի շաբաթ օրը ազդագիր մ'ստացաւ ներքին գործոց նախարարութենէն որ կը յայտնէր նմա բարձրագոյն իշխանութեան կողմէ տրուած վճիռն, որուն համեմատ կը խափանուի իւր լրագիր։ Սարաֆեան էֆէնտի անմիջապէս ոստիկանական պաշտօնատունը գնաց ուր գիր մ'ստորագրեց, յայտարարող թէ իւր լրագիրը չպիտի հրատարակէ ցորքան կառավարութիւնն հարկ դատէ Էլ-Զամանի խափանումը։

«Միեւնոյն ժամուն, եգիպտական ոստիկանութեան անդր. պաշտօնեաներէն Զըրքիլ հարիւրապետը բազմ հեծեալ ոստիկանաց հետ Էլ-Զամանի խմբագրատունն երթալով լրագրին աշխատաւորները դուրս վանեց, հակառակ անոնց բողոքմանց և խմբագրատան ու տպարանին դուռները գոցեց և կնքեց։

«Միջօրէին, եգիպտական ոստիկանութեան սպայներէն Հիւսէին էֆէնտի տպարան գալով կնիքները քակեց, յայտնելով թէ տպարանը կնքելու որոշում չը կար, այլ միայն խափանեալ լրագրին խմբագրութեան գրասենեակները։

«Նոյն ինքն Սարաֆեան էֆէնտի պատմած է այս պարագայները։»

* *

Այս առուր Թուրք լրագիրք եւս կը ծանուցանեն թէ Էլ-Զաման լրագրոյ խափանումն որոշուեր է Եգիպտոսի օսմ. բարձր Գոմիսէր Ահմէտ Մուխթար փաշայի պահանջմանց վրայ։

Աւասիկ խափանման հրամանագրոյն թարգմանութիւնն.

Նախարարաց խորհուրդը՝ Նկատելով տարօրինակ Էլ-Զաման լրագրոյն հետեւած ընդհանուր ուղղութիւնն.

Նկատելով, մասնաւորապէս, Բ. Դրան վերաբերեալ խնդրոց նկատմամբ վերջերս հրատարակեալ յօդուածներն, որք թշնամական էին իրենց ձեւին մէջ, եւ մտքերը գրգռելու հանգամանք կը կրէին.

Ըստ վերջին հատուածի ԺԹ յօդուածոյ տպագրական Օրինաց, հրատարակեալ յամին 1881 Նոյեմբեր 21.

ԿՐՈՐՈՇԷ

Էլ-Զաման լրագիրը խափանեալ է վերջնապէս.

Ներքին Գործոց Վսեմ. Նախարարին յանձնուած է ներկայ որոշման գործադրութիւնը։

Անգլիական դեսպան Սըր Է. Թօրնթըն և սերպիական դեսպան Պ. Կրուիչ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Քաղաքապետ Մազհար փաշա նկատելով մայրաքաղաքիս բազում թաղերու անմաքուր վիճակն, հրահանգ ղրկած է թաղապետական բոլոր շրջանակաց որպէս զի մեծ հոգ տանին մաքրութեան, մանաւանդ ներկայ եղանակիս մէջ։ Մասնաւոր հրահանգ ղրկուած է Եէնի գիւղի Թաղապետութեան խիստ մաքուր պահել Թարապիան ու շրջակայքը։ Կը յիշուի թէ 1865ին, հնդախտն ամենէն աւելի այդ թաղին մէջ կոտորածներ ըրաւ։

Քարբերդի կուսակալին կողմէ Ներքին գործոց Նախարարութեան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ բարձրագոյն Թուրք վարժարան մը բացուեր է, Ազիզիէ անուամբ, ուր պիտի ընդունուին ամեն ազգէ տղայք։

Մարսիլիոյ վերջին շոգենաւով մայրաքաղաքս եկան Փարիզի բարձրագոյն ուսմանց վարժարանի ուսուցիչ Պ. Ժան Բուխարի և Տիկին Բուխարի դուստր մեծանուն Պ. Էռնէստ Րընանի։ Կը յիշուի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը իրեն կողմէ ներկայացուցիչ կարգած է զՊ. Բուխարի, Սիլլողոսի քսանհինգամեայ տարեդարձի հանդիսին մէջ։

Զօրից Տէրութեանց պատուիրակաց կողմէ ստորագրեալ պայմանագրի 16 և 17րդ յօդուածոց համաձայն, Թուրքիա և Սերպիա ազատ են իրենց մէջ համաձայնիլ Վրանիա-Իւսքիւպի երկաթուղւոյ գծի վրայ (սահմանագլխոյն մօտ) գտնուած մաքսատանց, ինչպէս նաեւ հեռագրաց եւ թղթատարութեանց ու ոստիկանութեան կազմակերպութեան վրայ։ Այդ յօդուածոց զօրութեամբ, Սերպիա իւր Կ. Պոլսոյ դեսպանին միջոցաւ յայտարարած էր առ Բ. Դուռն թէ պատրաստ է բանակցութեան մտնել երկաթուղւոյ նոր գծին շահագործմամբ ի մօտոյ ծագելիք խնդրոց կարգադրութեան համար։ Այժմ Բ. Դուռը պատասխանած է թէ պատրաստ է համակերպիլ Սերպիոյ փափագանաց, երբ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն ընդունի այն տեղեկագիր որ պիտի լուսաբանէ զինքը լուծելի խնդրոց մասին։

Իզմիրէն կը գրեն թէ ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Շանուազօ անցեալ երկուշաբթի օր հանդիսաւորապէս յանձներ է տեղւոյն Լատին Արքեպիսկոպոս եւ Փոքր Ասիոյ պապական նուիրակ Մօնսինեօռ Տիմոնի՝ Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանն զոր ֆրանսական Հանրապետութեան նախագահը նուիրած էր նմա։ Այս արարողութենէ քիչ յետոյ, Տ. Տիմոնի հիւպատոսարան երթալով, շնորհակալութիւն յայտներ է։

Աթէնքի լրագիրք հրատարակած են անուանքն այն անձանց որք մայրաքաղաքս պիտի գան մասնակցել Բերայի Յունաց Սիլլողոսի 25 ամեայ տարեդարձին առթիւ գումարելի Գիտական Համաժողովին որ տեղի պիտի ունենայ օգոստոս ամսոյ մէջ։

Աթէնքի բժշկական ընկերութիւնը պիտի ներկայացուի իւր նախագահէն՝ հռչակաւոր ակնաբոյժ Տր. Անակնոսթաքիի միջոցաւ, Ուսուցչական Սիլլողոսն՝ Պ. Սրաթաքիի և Հելլէն դրականութեան ծաւալման ընկերութիւնն՝ իւր դեր-նախագահին՝ Պ. Բասբալիի միջոցաւ։ Նոյնպէս Բառնասօս Սիլլողոսն ներկայացուցիչ կարգած է իւր նախագահն՝ Պ. Սրկիրօբուլօ, ընդհ. քարտուղարն՝ Պ. Լամպրօս և Բառնասօսի թղթակից անդամ Պ. Բաքատօբուլօ Քէրամէոսն։

Միջերկրականի անգլ. նաւատորմն որ կը գտնուի ընդ հրամանատարութեամբ Էտինպուրկի Դուքսին, օգոստոս ամսոյ մէջ Իզմիր կ'սպասուի։ Այդ նաւատորմ կազմուած է ութ զրահաւորներէ՝ Ալեքսանտրա, Աճինքուրթ, Թէմէրէր, Տէյթընօթ, Սիւփէրպ, Թէնտէրէր, եւ Թէնտրոր եւ ուրիշ երեք մարտանաւերէ, ընդ ամենն տասներեք մարտանաւք որք ունին հարիւրի չափ թնդանօթ և երեք հազար հինգ հարիւր ծովային զինուոր։

Ռուսական հիւպատոսարանի քարտուղար Պ. Սախոդին երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Օտեսայի շոգենաւով։

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն առ Թարիք թէ ամսոյս 25ին Կ. Պոլսոյ կառախումբով 48 թնդանօթ ղրկուեր է անդ։

Գատը գիւղի յոյն Մէտրապոլիտ Տ. Կալլինիկոսի տունէն քառասուն ոսկւոյ գումար մը անյայտ եղած լինելով, պարտիզպանն ու աղախինը հարցաքննութեան ենթարկուեր են։

Կիրակի օրը Լոնտոնէն մայրաքաղաքս եկաւ Պ. Ճէյմս Լաֆոնդէն, ընտանեօք։

Կիրակի առաւօտ Իտալացի ծերունի մը Բերայի Ս. Մարիա եկեղեցւոյն մէջ աղօթած պահուն կաթուածահար ինկաւ եւ գլուխը քարէ աստիճաններուն զարնուելով ծանր վէրք մը բացուեցաւ ուստից արիւն կը հոսէր։ Եկեղեցւոյն մէջ ներկայ գտնուող բարեպաշտից մէջէն, որք անտարբեր կեցած էին այս տեսարանի առջեւ, իտալացի մը եւ գթած երիտասարդ մը միայն փութացեր են օգնութեան ձեռք կարկառել տարաբաղդ ծերունին եւ զայն իւր տունը փոխադրեր են։

Փաստաբան Պ. Բէտրէլլի իւր Տիկնոջ հետ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Եւրոպայէն։

Պաղտատի կուսակալը ծանուցած է Սպարապետի Դրան, թէ Միջագետաց բնակիչներէն երեք արաբ երեւելիք՝ Մէնսուր, Ֆէհիտ փաշաներն և Սիւլէյման պէյ յիսուն ձի նուիրեր են կայս. բանակին։

ՔԷՅՐՕ շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, Հըլէն աստ հասաւ, պարպեց եւ Օտեսա ուղեւորեցաւ։

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

[illegible] իններորդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ Օսմ. կայս. Պանքայի Պոլսոյ գրասենեակին մէջ, վաղը յուլիս 30/11 օգոստոս, ճիշդ կէս օրին։

Կ. Պոլիս, 9 օգոստ. 1886

ԱԶԴ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀՈՄ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ
ՅՈՒՍԿԻՒՏԱՐ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Այս Վարժարանին դպրոցական տարին կ'սկսի սեպտ. 3/15 ին, չորեքշաբթի օրը։ Դասատուութիւնք կ'ըլլան Անգլիերէն, Գաղղիերէն, Հայերէն, Յունարէն և Պուլկարերէն լեզուներով։ Ուրիշ մանրամասնութեանց համար պէտք է դիմել նամակաւ առ ՄԻՍ ՊԱՏՐԻԿ։

ՊԱՅՊԸԼ ՀԱՈՒՁ, ԱՄԵՐԻԳԱՆ ԽԱՆ
Ֆինճանճըլար Եօգուշու, Կ. Պոլիս.
1—10

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 9 օգոստ.

Ընդհանուր-Խորհրդական ընտրութեան Արդիւնք.— Համեմատական ընտրութիւնք, որք երէկ տեղի ունեցան, հետեւեալ արդիւնքը տուին.

142 Հանրապետականք.
53 Պահպանողականք։

Հանրապետականք 17 աթոռ շահեցան եւ 22 աթոռ կորուսին։

Վիէննա, 9 օգոստ.

Աւստրիոյ կայսրն երէկ Կաշդէյն հասնելով, ուր մեծ շքով ընդունուեցաւ, տեսակցեցաւ Վիլհէլմ կայսեր հետ։

ԴՐԱՄԱԳԻՆ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 29 յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ
Օսմանեան Քօնսօլիտէ

	Գահեկան	
Երէկ երեկոյ գոց. (Միւաջ. D. Սէրի)	16	8
Զօրայինի գոցուելէն վերջը »	16	8
Բերայի մէջ .... »	—	—
Ղալաթիոյ բացուելուն »	16	10
Բարձրագոյն գին .... »	16	11
Նուազագոյն »	16	10
Կէս օրին	16	11
Փոխառութիւն 1858) 1862) A. Սէրի	24	
» 1860) » 1863) » 1872) B. » » »	15	5
» 1865) » 1869) » 1873) C. » »	16	10

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ երեկուան գոցուելու	81	20
Այս առտու բացուելու Գ. Կ.	82	10
Կէս օրին	82	10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Ոսկի՝ Դէ Ֆենէրալ	Գ. Կ.	Ռուբլի	3 7
Քրէտի Ֆենէրալ	Գ. Կ.	Ռուս. »	5 32
Զանգ ալ Գօնա	»	»	5
Ոսկ. Շենէ է վալեօր...	»	»	3 15
Թրամուէյ	»	»	282 1/2
Բուժելիի երկաթուղի		Ֆր.	35 87 1/2
Օգլեկտրիօն ալ Բրիտրիժէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		»	66

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	...	100
20 Ֆրանքնոց	»	...	87 34
Անգլիական ոսկի	»	...	110 8
Ռուս. Իմպերիալ	»	...	90 22
Մէճիտ	»	...	51 15
Ռուսական թղթադրամ	»	...	9 29
» արծաթ	»	...	88 30
Ֆիօրին	»	...	8 30
Մեծ. արծ. (առաջ.)	»	...	108 11
Վեշնոց	»	...	103
Հինգնոց	»	...	102 30
Մեծ ոսկի	»	...	98 30
Թառալիկ	»	...	17

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐԾ

Լոնտոն, 9 Օգոստոս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	101 3/16
Օսմ. ... ... Սէրի Դ. բացուեցեալ	14 9/16
» » » գոցուեցեալ	14 5/8
» » » Ա.	23 1/2 (*)
» » » Բ.	15 1/2
» » » Գ.	14 3/8
Օթօման 1871	74 1/4
Փոխառութիւն 1877	87 1/4
Զանգ Օթօման	10 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	99 5/8
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	74 5/8
» առանձն. (բրիվիլեժիէ)	96 5/8
Տայրա Սանիէ	73
Տօմենիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	95 1/4
Հնդկաստանեան պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	

Վիէննա, 9 Օգոստոս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 40
Օսմանեան երկաթուղի	17 50

Բարիզ, 9 Օգոստոս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 5
» » 3 0/0	82 65
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցեալ	14 75
» » » գոցուեցեալ	14 75
» » Սէրի Բ.	15 25
» » Գ.	14 60
Օսմանեան երկաթուղի	35 25
» Լեժիի բաժնեթուղթը	— —
Զանգ Օթօման	507 50
Գրէտի Լիօնէ	525
» Ֆօնսիէ	1360
Բաժնեթուղթ Լիոնի	1472 50
Սուէզի ջրանցք	1975
Օսմանեան 5 0/0 1877ի	102
Իտալական Ռանթ	99 97 1/2
Եգիպտական միացեալ	374 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	60 5/8
Բրիտրիժէ թիւրք	366 25
5 0/0 Հելլենական	285
Զեօ Լամբրայի	25 23

ՔԱՂՈՒԱԾՔ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ-ԾԽԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻՑ

1. Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանք Հայոց կարգեալ են առ եկեղեցեօք և վանօրէիւք ի տալ մանկանց երկուց սեռից քաղաքաց և գիւղօրէից զսկզբնական կրթութիւն և զուսումն կարեւորագոյն գիտելեաց։

2. Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանք բացեալ լինին հրամանաւ Վեհափառ Հայրապետի Ազգիս և կառավարին ընդ ձեռն Թեմակալ Առաջնորդաց առանձինն հրահանգաւ, սահմանելով ի Նորին Վեհափառութենէ։

3. Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանք բաժանին յերկուս կարգս՝ միդասեան և երկդասեան։

4. Ժամանակ ուսման աշակերտաց և աշակերտուհեաց սահմանի՝ վասն առաջնոյ կարգին՝ ոչ պակաս քան զերիս ամս, իսկ վասն երկրորդին՝ ամս հինգ։

7. Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանք տղայոց և օրիորդաց պարտին լինել ամենայն ուրեք ուրիշ ի միմեանց ըստ ամենայն պարագայից, թէպէտ և երկոքին եւս գտանիցին ի նմին գաւթի եկեղեցւոյ։

9. Առաջնորդք վիճակաց ի խնդրել ի Վեհափառ Հայրապետէն զհրաւունս բանալոյ զեկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանս պարտին յայտնել Նորին Սրբութեան թէ՝ յորում տեղւոջ և ո՛րպիսի ուսումնարան կամիցին բանալ և ո՛րով արդեամբ պահպանեսցի այն։

10. Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանք պահպանին ըստ կարգադրութեան Առաջնորդաց՝ եկեղեցական արդեամբք, թոշակօք աշակերտաց եւ աշակերտուհեաց և կամաւոր նուիրանօք ժողովրդեան։

13. Առաջնորդք առաջի առնեն ըզհոգաբարձուս ի հաստատութիւն Վեհափառ Կաթողիկոսի։

14. Առաջնորդք զկարգումնէ և զարձակմանէ ուսուցչաց և վարժուհեաց յայտնեն անյապաղ Վեհափառ Կաթողիկոսին։

15. Առաջնորդք զգաւառական ծխական ուսումնարանս կառավարեն ընդ ձեռն Յաջորդաց, իսկ ուր չիցեն յաջորդք՝ ընդ ձեռն գործակալ քահանայից։

17. Իւրաքանչիւր Ուսումնարան ունի հոգաբարձուս, թիւ որոց ի քաղաքս որոշի ի Թեմակալ Առաջնորդաց, ըստ համապատասխան տեղւոյն, իսկ ի գիւղօրայս թիւ հոգաբարձուաց պարտի լինել երեք, յորոց մինն է տեղական քահանայն, ըստ որոշման Առաջնորդի, միւսն է երեսփոխան եկեղեցւոյն և երրորդն ընտրի ի հասարակութենէ գեղջն եռամեայ ժամանակաւ։

19. Ուճիկ համօրէն պաշտօնէից սահմանի ի հոգաբարձուաց ըստ համաձայնութեան ընդ Առաջնորդի և ըստ տեղւոյն և անձանց՝ հայելով ի դրամական կարողութիւն Ուսումնարանին։

22. Տեսուչք, ուսուցիչք և վարժուհիք ընտրին ի հոգաբարձութենէ եւ հաստատին յԱռաջնորդաց։

23. Ի պաշտօն ուսուցչութեան հրաւիրին անձինք, որք յաջողութեամբ աւարտեալ իցեն զընթացս ուսման ի Թեմական Դպրոցս Հայոց և յաքեանն միջնակարգ ուսումնարանս, իսկ վարժուհիք ընտրին յայնպիսեաց, որք վկայեալ իցեն բարի վարուք և մանկավարժական հմտութեամբ իւրեանց։ (*)

29. Թիւ աշակերտաց կամ աշակերտուհեաց յիւրաքանչիւրում բաժանման չպարտի լինել աւելի քան զվաթսուն, իսկ եթէ ըստ պիտոյից տեղւոյն հարկ լիցի միաւորել ի միում սենեկի զերկուս կամ նաեւ զերիս բաժանմունս, յայնժամ իսկ թիւ աշակերտաց և աշակերտաց և աշակերտուհեաց ոչ կարէ առաւելուլ քան զհնգետասան թիւս։

30. Ի պահանջել հարկին մարթ է բանալ առ միում միում բաժանման մէն մի զուգընթաց բաժանմունս հանդերձ առանձին ուսուցչօք կամ վարժուհեօք։

34. Յառաջին բաժանումն առաջնոյ դասարանի Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանաց ընկալեալ լինին մանկունք, որոց հասակ չիցէ պակաս քան զութ ամ և ոչ աւելի քան զտասն եւ ըստ այսմ համեմատութեան ի յաջորդ բաժանմունս։

36. Առարկայք ուսման Եկեղեցական-Ծխական Ուսումնարանացն սահմանին առանձին ծրագրաւ։

37. Դասաւանդութիւն առարկայից լինի հայ լեզուաւ, բացի Ռուսաց լեզուէ, Ռուսաց պատմութենէ և յաշխարհագրութենէ Ռուսաստանի որք աւանդին Ռուս լեզուաւ։ (Մշակ)

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Մայր Աթոռոյս ճեմարանի վարչութիւնը ծանուցանում է ի գիտութիւն հասարակաց իւր հետեւեալ որոշումները. այս տարի ճեմարանում աշակերտաց սահմանեալ թիւը լրացած լինելով նոր աշակերտաց ընդունելութիւն չի լինիլ բնաւ։ Բ. Ճեմարանը այսուհետեւ երբեւիցէ աշակերտ ունենալու չէ բնաւ։ Գ. Արձակուրդի պատճառով հայրենիք գընացած ա՛յն աշակերտները, որոնց առաջնորդների, կոնսիստորիաների, փոխանորդների, հոգեւոր կառավարութեանց և գործակալների միջոցաւ յայտնուած է իրանց ճեմարանի աշակերտութիւնից արձակուած լինելը, չը պէտք է վերադառնան ճեմարան։ Դ. Այսուհետեւ ընդունելիք աշակերտները եթէ արտասահմանից են կամ Ռուսաստանից 75 րուբլի, իսկ եթէ Կովկասեցի՝ 50 րուբլի պէտք է կանխավճար դրամ՝ դնեն Մայր Աթոռոյս գանձարանը, որպէս զի այդ դրամից հանուի նրանց հասուցած արտակարգ վնասը թէ համդերձեղինաց և թէ այլ առարկայից վերաբերութեամբ, և այդ դրամով հոգացուի նոցա վերադարձն ի հայրենիս։» (Արարատ)

Էջմիածնից մեզ գրում են հետեւեալը. «Ճեմարանի ուսուցիչների ռոճիկների վերաբերութեամբ դրվեցաւ հետեւեալ կանոնը. իւրաքանչիւր դասին կը վճարվի 100 րուբլի. իսկ եթէ դասերի թիւը անցաւ քսանից, աւելի իւրաքանչիւր դասին կը վճարվի 60 րուբլի։ Նոր խմբի մէջ, ի միջի այլոց, լինելու են և հետեւեալ անձինք. Պ. Ս. Մանդինեան, ուսուցիչ մանկավարժութեան, 14 դաս, 2000 րուբլի ռոճիկով։ Այդ երկու հազարից 600-ը տրվում է Մանդինեանին այն պատճառով, որ նա օրինակելի դասեր պիտի տայ Վաղարշապատի բացվելի ծխական դպրոցում։ Պ. Փ. Վարդանեան, ուսուցիչ ընդհանուր պատմութեան և գրականութեան, 23 դաս, 2180 ր. ռոճիկով։ Պ. Կ. Կոստանեան, ուսուցիչ հայոց գրականութեան, քննական քերականութեան, եկեղեցական մատենագրութեան տեսութեան, 16, դաս, ռոճիկը 1,600 ր., այլ և 400 րուբլի չաբաթը մի անգամ գրական երեկոյ կազմելու համար։ Պ. Ն. Խոսրովեան, ուսուցիչ գերմաներէնի և ռուսաց լեզուի, 22 դաս, 2,120 ր. ռոճիկով։ Պ. Յ. Տէր-Մկրտչեանց, ուսուցիչ մաթեմատիկայի և ֆիզիկայի, 14 դաս, 800 ր. ռոճիկով, ճեմարանում աւարտողներից կը լինեն չորս վերակացու, իւրաքանչիւրը 600 ր. ռոճիկով։ Բացի մէկ վերակացուից, միւսները կ'ապրին ճեմարանից դուրս»։

Պետերբուրգի լրագիրները հաղորդում են որ շուտով Բաթումի մէջ կը բացուի պետական բանկի մի բաժին։

(*) Եթէ առաջնորդք հարկ համարեսցին կարգել յուսուցչութիւն զանձինս, որ՝ թէեւ չունին զպահանջեալն վկայագիր, բայց յայտնիք են բազմամեայ փորձառութեամբ իւրեանց յասպարիզի մանկավարժութեան, պարտին յիւրաքանչիւրում նուագի առանձինն թոյլտուութիւն հայցել վասն այնպիսեացն ի Վեհափառ Կաթողիկոսէն։

Նովօյէ լրագիրը հաղորդում է, որ 200,000ը վերջին խաղարկութեան ժամանակ ընկաւ վաճառական Յովհաննէս Մելքումեանին։

—

Մեզ գրում են Երեւանից հետեւեալը. «Ռուսաց Նովոյէ Օբոզրէնիէ լրագրից հաղորդած լուրը, որ արտատպուած էր և Մշակի մէջ, որպէս թէ Ախտա կայարանի մօտ 40 մարդ կողոպտուել են աւազակներից, ճիշդ չէ. Ախտայից չորս վերստ հեռաւորութեամբ աւազակներից կողոպտուել են՝ Երեւանի քննիչ Գուբենկօ, սպանուել է՝ մի ալեքսանդրապօլցի հայ սայլավար, իսկ մի Նոր-բայազէտցի հայն աւազակները ականջներն են կտրել։ Ահա ամբողջ իսկական եղելութիւնը։»

—

Արդինա գիւղից մեզ գրում են հետեւեալը. «Սրանից երեք տարի առաջ Պարսկաստանի Ուրմիա քաղաքի բնակիչ, ազգով հրեայ, Եղիա անունով մի տղայ, սկսում է պարապել Շիրակ գաւառում մանրավաճառութեամբ և սիրահարվում է Ներքին-Քեաղիքլար գիւղում մի հայ օրիորդի վրայ, Շուշան Բաղրեան անունով։ Հրեան մկրտվում է քրիստոնեայ, և Մկրտիչ է կոչվում։ Նա պսակվում է Շուշանի հետ և երկու տարի միմեանց հետ ապրելուց յետոյ, Մկրտիչը ցանկանում է գնալ հայրենիք։ Շուշանը կասկածելով, որ իւր ամուսնու նպատակն է, Պարսկաստան գնալով, կրկին ընդունել հրէական կրօնը, քանի որ նա միմիայն օրիորդի սիրոյ համար էր ընդունել քրիստոնէութիւնը, թողնում է մարդուն եւ չէ ցանկանում նրա հետ գնալ Պարսկաստան։ Քրիստոնէութիւնն ընդունող Մկրտիչը բողոքում է, թէ կինը իր հետ չէ կամենում գնալ, իսկ կինը բողոքում է թէ մարդը ուզում է նրան բանի կերպով հրէականութիւնն ընդունել տալ։ Այսպիսով երկուսը անհաշտ են մնում և գործը յանձնվում է Կարսի հայոց առաջնորդին վճռելու։» (Մշակ)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի

ՀՕՏԵՅՏԱ, 6 յուլիս

Կալէպ պէյի տենդահար մահուան ողբալի դէպքէն յետոյ, երբ երկու շաբաթ յառաջ, պատահեցաւ նոյն իսկ տեղւոյս առողջապահական վարչութեան բժշկապետ Տօքթօր Կեսարիտէս էֆէնտիի սոսկալի մահը։ Մեր բարեկամներէն զոլով ինքն, արդէն երկու երեք շաբաթէ ի վեր գիտէինք թէ, ջերմը կամ տենդը կը նեղէր զինքը։ Սակայն կը չարունակէր նա, մինչեւ վերջին օրերը, հոս համող չաբաթական մէկ կամ երկու շոգենաւուց առողջապահական քննութեան երթալ։

Երեկոյ մը տեսեր էինք զինքը ծովեզրը նստած սուրճ խմելն, որոյ յաջորդ օրը լուր ելաւ թէ Տօքթօր Կեսարիտէս մահամերձ է։ Կալէպ պէյի չրսեմ չնորհքը, բայց մարմնային հոկայ կազմ ունէր Կեսարիտէս, սօս բժիշկ գերմանական ազգէն։ Լսուեցաւ թէ պիտի մեկնէր նա Հօտէյտայէն՝ Ատենի ճամբով՝ ի Պոլիս, այն անգղիական վաճառաբեռ պատահական շոգենաւով որ պիտի մեկնէր նոյն օրուան երեկոյին, և այս մեկնիլը յայտնի է թէ անխնելալ տենդային մահէ մը մազապուր ազատելու համար էր։

Ծովեզրէն կը դիտէի խեղճ Տօքթօր Կեսարիտէսի, բարեկամաց առաջնորդութեամբ և երկու արաբ ծառայից ուսերուն կրթնած, նաւակ իջնցուցուիլը, շոգենաւ դրուելու համար։ Շոգենաւուն համնելուն մահամերձ վիճակի ճգնաժամին հասեր էր և նաւապետն ակամայ ընդունէր զայն. սակայն երբ շոգենաւն երեկոյին մեկներ էր մեր ջուրերէն, երեք ժամ յետոյ Կեսարիտէս բժշկապետին դիակը ծովուն ալեաց մէջ թաղուեր էր։ Այս ցաւալի լուրը չաբաթ մը չետոյ հոս համող եգիպտական շոգենաւով ստացեր և սարսափեր էինք։

Կ'ուզէի հաղորդել ձեզ, ներկայ առթիւ, տեղւոյս ծխախոտաց սօմ Րէժիի վերաբերեալ կրկին լուրեր ալ զոր այս անգամ առինք ստոյգ աղբիւրէ։

Եէմէնի կուսակալութեան ենթակայ Ասսիր կոչուած նահանգին մէջ, Րէժիի յոյն գործակալ մը կը գտնուի երբ տարիուէս ժամանակէ ի վեր։ Այս մարդ, առաջին օրէն բան գործ կ'ընէ իրեն իբր ապագան միայն խորհիլ և ոչ բնաւ Րէժիի վարչութեան ապրանաց ու իրաւանց ճիշդ հսկողութիւնն ու համբաստութիւնը։ Սակայն այս անգամ գործն երեւան կը հանուի տեղւոյս կեդրոնական գործակալութեան, Անտօնեան Թադէոս էֆէնտիի ձեռամբ, որ գործօն ու եռանդուն հայազգի պաշտօնեայ մ'է։ Նորա օգնականը փութով ճամբայ կը հանուի ծովային գծուարին նաւագնացութեամբ որ լնն օրէն Ասսիրի եզերքն ի Քօնֆուտա կը հասուցանէ զայն։ Վերջապէս կ'իմանանք թէ ծանուցեալ յոյն գործակալը ժամանակէ մը ի վեր չէ հաղորդած Րէժիի արդեանց դրամներն որ հազար ոսկւոյ մօտ կը հասնին, մնացորդ ամբողջ պարպէր և իւր անձնական առեւտրոյն կամ հեվալէներու զեղչման գործերու չահաւոր միջոցներուն գործածեր է։ Նահանգին առանց ծխախոտի մնալով բողոք բարձեր է։ Անկէց գնացող քննիչն հոն համնելուն, քննութեան այդ արդեանց վրայ, դադրեցնելով անհաւատարիմ գործակալն, առժամապէս ինքն բռնած է Րէժիի վաճառատան հրահանգութիւնն, և նոր գործակալ մը, ելած տեղեկագրութեան վրայ անմիջապէս անկէ Ասսիր ղրկուելով, գաղտնաբար գործակալին հաշիւներն ու թուղթերը կառավարութեան միջոցաւ կարգադրել սկսեր է։

Դարձեալ, երէկ իմացանք թէ տեղւս երկու աւուր ճանապարհաւ հեռի Զէպիտ կոչուած տեղը տեղական փախուստեայ ծխախոտ գտնուելով, տասն և վեց պարկ բռնուեր է մաքսատան պաշտօնէի մը ձեռամբ և անմիջապէս հոս հաղորդուելով լուրը, Րէժիի գործակալ Անտօնեան էֆէնտի փութացեր է մասնաւոր մէկը ղրկել ի Զէպիտ գըրաւեալ ծխախոտն առնել բերելու և եթէ փախցնողն ալ բռնուած է, օրինական տուգանքը կառավարութեան միջոցաւ իրմէ ձեռք բերուելու համար։

ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎՈՒ ՈՒՂԵՒՈՐՆ

ԱՆՎԷՐՍԻ ՑՕՆԱՎԱՃԱՌՆ ԵՒ ՀԱՅ ԳԱԶԱՆԱԶՕՒՍՊ Պ. ՅԱԿՈԲ ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԱՆՎԷՐՍ, 5 օգոստ.

Պէնոկլոսուէի տօնին հետ կ'սկսի Անվէրսի տօնավաճառն, և գրեթէ 2 ամիս կը տեւէ։ Այս տօնավաճառ առեւտուրի միջոց մը ըլլալէ զատ, է նաեւ մի մեծ հանդէս զբօսանութեան։ Զբօսասէր Անվէրսցիներու համար ոչինչ մը պէտք է տօն ընելու։ Հակառակ նոյն օրուան հեղեղանման անձրեւին, մի խուռն բազմութիւն հետաքրքիրներու, անգործներու, զբօսասէրներու և բախտախնդիրներու, տօնավաճառին փողոցները կը լնուր։ Ավենիւ տը Գօմէրսի ծառուղւոյն կէօէն սկսեալ մինչեւ մեծ առապարները գրեթէ մէկ քիլոմէթր երկայնութեամբ և 20 մէթր լայնութեամբ տարածութեան վրայ այլ և այլ բաժանմունքներով խանութներ չինուած են։ Եւ որովհետեւ ծառուղւոյն լայնութիւնն 30 մէթրէն աւելի է, ուստի անցուդարձի համար խանութներուն երկու քովերէն ընդարձակ ճամբայ և մէջ տեղերէն ալ անցնելու պզտիկ փողոցներ թողուած են։ Այս խանութներուն մէջ չատ տեսակ եւ չատ երկիրներու ապրանք կը ծախուին, գլխաւորաբար Թօճափկէի վերաբերեալ ապրանքներ, խաղալիքներ. չէինք ի մէջ այլոց կ. Պոլսոյ խանութը ուր մի Ասորեստանցի, ֆէս և սաղնեգործեալ չալվար և սալթամարկա հագած, կը վաճառէր մեր հանրածանօթ ... «լօքում» թխուրքը»։ Սարայի խանութը. Սարա տաճկերէն լեզուին անուղղակի յիշելու և քննալ սպարէզին ու զավկարին խօսելն արդէն մի չէին որ յաճախորդներն մեծ ու պզտիկ ... ... չորքը գլխուէին։ Դիւսերի էր իւրաքանչիւր խանութի ատաառաջ ճախտադարպերն, խոշոր տառերով հետաքրքրաշարժ վերնագիրներն, յորդաստաց յայտարարութիւններն երգեհոններու աղմուկն, հրաշամանագութեանց պայծիլիններն, օրգաններն, վարդաբուն շրջանի աղօրիներն որոց փայտէ անասուններուն վրայ կը հեծնէին ու կը դառնան մեծ և փոքր տղայք երկու սեռէ, միջօրէէն սկսեալ ցկէս գիշեր։ Այլ առաւել եւ նկարագրական, պսակեցուցինք ու ծիծաղաշարժն է կաշնակներու լեզուագաղտութիւնը։ Սեղան բարձրաւանդակի մը վրայ կեցած, կոկորդին պատռելու չափ բարձրաձայն կը գովէն կը մեծացունեն կը չափազանցեն ինչ որ պիտի տեսնենք փարագայլին ետեւ, հրաւիրելով հասարակութեան ներս մտնել հնչի գնով մը, ինչպէս կ'ըսեն, եւ տեսնել նորօրինակն եւ զարմանահրաշն. զօրօրինակ, անմարմին խօսող գլուխներ, կէս մէջքէն կիսատ օրիորդներ, փայտի սեւ հնդիկն՝ որ ողջ ողջ նապաստակ կ'ուտէ և հրաշ կ երկաթը խածնելով կը փրցանէ. մարդարէն՝ որ տափէ գիծերէն կարդալով ապագայ երջանիկ կամ ապերջանիկ ամուսնութիւնդ կը մարգարէանայ. ածխահանքերու ... ուր փայտէ փոքրիկ գործաւորներ հանքին մէջ ածուխները կը փորեն, կը տեղափոխեն, կը հանիրեն, կը վաճառեն. ... ուր մարդ ինքզինքը յափէն մեծ կամ փոքր, երկայն կամ լայն կամ այլեւայլ ձեւերով կը տեսնէ. չարժուն թատրոններ 4-5 փարագայլերով. բռնաւանականներ կապանքն ուր հազմէ կամ խայեր կը ներկայացնեն եւ 200 քիլոնոց ծանրութիւնը մէկ ձեռքով վեր կը վերցնեն. Հոլանտի Ֆանթօմները ներկայացումները զորս Թէփլ-Պաչլի թատրոնին մէջ տեսանք ժամանակաւ. Անդամազննական Թանգարանն՝ ուր 4000 տարբեր մոմեաններ, այլեւայլ կմախքներ ի ցոյց դրուած են. Պատմական Թանգարանն՝ ուր պատմական աւազ արանց, ավրոր վեհապետաց, ինչպէս եւ աւազ ոճրագործաց ընդ որս Թրոպմանի գանէ կամ մանէ արձանները կ'երեւին. Յեսոյ դժոխքն, ո՛հ, բոցերով եւ երկժանիներով զինեալ գեւերով լի ահաւելի դժոխքն՝ ուր մեղաւորք կտրտին մի առ մի Բելլիարին մատուելու. Հոն է կաթնավաճառուհին որ ջրով միշտեց իր անարատ կաթն, հոն հացագործն որ պակաս հանեց, հոն փաստաբանն որ իր յաճախորդին տկարութենէն օգտուս քաշեց, հոն դատաւորն որ տափ մը ոսկւոյ փոխարէն արդարութիւնը ծախեց, հոն քահանայն որ դրժեց իր ողջախոհութեան ուխտին, ուստի և ընդ սիրուհեայն կուշտայ բոցերուն մատնուիլ, և Բելլիար կը դուզէ ... ..., ուր կը դլորին անկանգնելի։

Անցնինք այն բազմաթիւ խրճիթներն ուր խորովեալ ... ու թրքական ... ... և այլ խմորեղէններ կը վաճառեն. անցնինք նաեւ այն բազմաթիւ վայրենական լուսանկարներն ուր դէմքերդ կ'ելն կամ երեք քառորդէ հոգիէ նկարուած և նմանութենէ զլխովին հեռի պատկեր մը կուտան ձեռքդ եւ իբրեւ արուեստին զլուխ գործոցը կը չնորհաւորեն. անցնինք ձիարձակարաններն, անցնինք հեծելանիւներու մրցումներն, և փութանք տեսնել վայրի գազանաց ներկայացումներն որ ամենէն հետաքրքրականն, աչքառու եւ ամենէն յաճախուածն են։ Աչքառու մինն ի նոցանէ. մեծ տախտակներու վրայ մեծամեծ գազանաց պատկերներ նկարուած են. մուտքին առջեւ խոշոր փիղ մը կեցած միմոսական չարժումներով ու ... ձայնով մը կարծես հասարակութիւնը ներս կը հրաւիրէ. լեզուագաղ կոչնակն աւելծներու, վարգերու, յովազներու կատաղութիւնն ու տօլէք ներկայացումները կը թուէ. Նումա Հավա գաղանազաղտհայն զառագեղն է սա։

Նումա Հավա կը յայտարարէ թէ վայրի մեծ գազանաց զառագեղին մէջ պիտի մտնէ եւ կրակէ անձրեւի մը տակ պիտի խաղցնէ այն սոսկալի առիւծն որ 8 մարտ 1883 ին Համի մէջ գազանազուսպ Բատէն բզքտեց։ Անկէց զատ կը յայտարարէ թէ Թուրքիայի Յակոբ անուն գազանազուսպի գործակցութիւնն իրենին հետ միացուցած է։ Սա այն հռչակաւոր վագրերու զսպողն է որ 23 յուլիս 1884 ին Գաշլոյ Սէնթ Էթիէն նահանգին մէջ ... ... հետ դէմ առ դէմ կը կռուէր։ Գազանազուսպն Յակոբ պիտի խաղցնէ նոյն այն վագրն որ նորա կուրծքին վրայ 14 վէրք տուաւ և ալ թեւին սոսկալի սպի մը անցուց։ Շահագրգիռ է ուրեմն երթալ տեսնել հայ մը որ իր անվեհերութեամբ ու քաջասրտութեամբ Եւրոպայի մէջ համբաւ ստացած էր։ Մտանք ներս։ Եւ ահա Նումա Հավա զառագեղին երեւցաւ մեծ զառագեղին մէջ։ Սա էր մի վայելչակազմ ու բարձրահասակ դեղզուհ ծնեալ յԱլժերիա, չուրջ 30 տարեկան, օժտեալ խոշոր եւ սեւ աչքերով, զգեցեալ որպէս մի զինուոր, թագ ի գլուխ, մտրակ ի ձեռին, ծիրանի յուսն, կարմիր կանաչ ոսկեդէն ... մի զգեստ յիրանն, փառաւոր ... ... ի սրուներ եւ բարձրակրունկ կօշիկներն յոտս։

Ցանկը, հետոյ, եւ ահա անսաստեալ թագաւորներն կամ եթէ կը հաճիք կայսրերն իրարու ետեւէ կ'սկսին ցատկել զառագեղին մէջի չարժուն ցանկին վրայէն եւ յետոյ կուգան ամենայն հլութեամբ նուաստացեալ այս անգլին կնոջ ... ... տակ քծնիլ, որ կը խաղայ այս գազաններուն հետ ինչպէս թեթեւամիտ աղջիկ մը իր կատուներուն հետ։ Կը բանայ անոնց բերաններն եւ իր երեսը անոնց բերաններուն մէջ կը դնէ. մէկ ձեռքով կը բռնէ շրջանակ մը որոյ մէջէն ոստումներ ընել կուտայ։ Յետ Նումա Հավայի կ'երեւի քաջն Յակոբ. սա է մի այր անձնեայ, չուրջ 35 տարեկան, սեւահեր, թխադէմ։ Այս անվեհեր հայը Տարօնի լերանց բնակիչներէն է Մարաշի կամ Զէյթունցի, իր հզօր նայուածքին տակ այս ամէնի գազաններն կը թմրին եւ իր ձայնին կը դողան։ Սորա վագրերը չեն այնչափ հնազանդ եւ ոչ այնչափ ընտելացեալ որչափ Նումա Հավայիններն։ Եւ արդէն մինչ նորա գէչ գազաններն ու պղնձեայ ...

... զօրաւորն հնոյ հնազանդ ... կը համակերպին, ընդհանրապէս սօսայ մի տխրական բուռն ազդեցութեան տակ զտուած՝ կը մնչէն մռնչին եւ չար ու սոսկալի գիտութիւններ կը նչմարուի իրենց չարժումներուն մէջ. ակռաներնին կը ցուցնեն բռպանոսից մռնչալով ու խոժոռ։ Այլ հարկ է հնազանդիլ հզօրագունին կամաց, ուստի ակնոտ դժնամանեայ կը ցատկեն ցանկին վրայէն. քիչ մը պէտք է որ փոխանակ ցանկին վրայէն ցատկելու զիրենք անհանդուրժ ընողին վզին ցատկեն։ Պ. Յակոբ կը կենայ կանգուն, անչարժ, սպառնական աչքեր սեւեռած խաւուրայլ գազաններուն աչքերուն մէջ։ Կը թուի թէ մարդուն և գազանին աչքերուն մէջ մագնիսական հոսանք մը հաստատուած է։ Տիրաբար կը հրամայէ նոյն, կը յաղթահարէ զայն, և կառավարել կուտայ այլ և այլ խաղեր և կը մեկնի գառագեղէն հանդիսականաց բուռն ծափահարութեանց մէջ։ Կ'երեւայ որ ինքն ալ յոգնած ու յուզուած է, և անցուցած է մի «չարաչար քառորդ ժամ»։ Հաւանականաբար Եւրոպացւոյն ծափերն ու դրամը չեն ատացած այնչափ թեթեւացնել։

Պ. Յակոբ Շահինեան 14 տարիներէ հետէ զաղթած է իր հայրենիքէն յԵւրոպա. այժմ կը գործէ ընկերաբար ընդ Նումա Հավայի, այլ և այլ երկիրներու մէջ իր վագրերն ի ցոյց բերելով։ Կը խօսի հայերէն, տաճկերէն, գաղիերէն. մի անորոշ կամք կը յայտնէր եկող տարի Պոլիս այցելելու իր վագրերով։

ՅՐ. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Օ ՓԱՊՈՒՔ ՌԵԻՒՆԻ

350—ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—350

Պէր Մ... ... (Նախկին ... Շ...)

Մեծագոյն Գործարանաց մեծ վաճառատունն ... տեարք, հաստատիւմ իրենց սկզբան որ է իրենց ապրանաց մթերքը վերանորոգել ու են եզանելին, որոշած են ծանր զոհողութիւններ ընել, յառաջիկայ օգոստոս 2 երկուշաբթին սկսեալ կազմակերպելով ... ... մը, գնորդաց համար յայժ նպաստաւոր պայմաններով։ Ուստի փութան են ամեն թէ ոք պիտի փութայ ամենէն օգուտ քաղելով ... ... գներով գնումներ ընել, ինչպէս արդէն կարելի է մտնէն հաստատել։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած ապրանքները.

Ամէն տեսակ Բրդեղէնք, Մետաքսեղէնք, Թաւիշք, կարասեաց համար Բանուածք, Մատամիտ, վարագուրաց համար Ժանեակք, Շալիկք, Ճերմակեղէնք, Գուլպայք և Կօշիկք, բրդեղէն Բաճկոնակք, Հովանոցք, Ջեռնոցք, Թաշկինակք, Փողպատք և հազար ուրիշ նիւթեր Արանց, Կանանց եւ Տղայոց համար։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

... «Ա... Բ...» ... ... 45 ղրշէն 35 ի իջած։

... ... 6 ղրուշէն 3 1/2 ի։

Մետաքս Սաթէն 5 1/2 ղրշէն 3 3/4 ի։

Անգլիի կտաւ (լայն 150 սմ.) 6ը 4ի։

Կանանց ճերմակեղէն կէս գնով։

Ֆանէլայէ ... արանց համար սկսեալ 7 ղրշէն։

Ընտիր ... 15 ղրշնոցէն։

Ժէրսէյ ... ... 25 ղրշ.։

Անգլիական կտաւ 24 եարտանոց թօփն 30 ղրշէն սկսեալ։

«...» ..., 2 ղրշէն սկսեալ։

... ..., ..., ...։

ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ։ ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Վաճառումը պիտի սկսի յառաջիկայ երկուշաբթի, օգոստոս 2։ 4—15

ԱԶԴ

Թուրքերէնի ու Փրանսերէնի դասատու մը, որ տեղեակ է հայերէն եւ յունարէն լեզուաց, պատրաստ է վարժարանաց մէջ կամ մասնաւորաց տուները դասախօսել գոհացուցիչ պայմաններով։ Պէտք ունեցողք կրնան դի՛մել Արեւելքի խմբագրատունը։

ՏՕՔԹԷՕՐ ԺԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ գաղղիական և ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ախտից. փոխադրած է իւր հիւանդ ընդունելու տեղն, Կալաթա, Կամուրջին դէմ ԲԻԱՆՔՕ-ԽԱՆ (5 թիւ) ուր կը գտնուի ամեն օր։

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԻՐԱՄՔԵՐԻ

Թուզլը գուրու Գայսէրի կէօնիւ աթէտ պին ալթը պին, պէհէր գըյէի ճէտուտի օն պիր ղուրուշ.

Թուզլը գուրու Իզմիր կէօնիւ աթէտ եիրմի իւչ պին, պէհէր գըյէի ճէտուտի օն պիր ղուրուշ.

Իզմիր քէօսէլէսի աթէտ օն եքի պին պէչ եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտուտի օն տէօրթ պուչուք ղուրուշ.

Ավրոբանըն Թուզլը եաչ Էօքիւզ վէ ինէք կէօնիւ, աթէտ սէքիզ պին ալթը եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտուտի եէտի ղուրուշ օն փարա.

Հինտ Թաչըր օլունուր Ավրոբանըն եաչ Թուզլու Էօքիւզ վէ ինէք կէօնիւ աթէտ եիրմի իքի պին պէչ եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտուտի եէտի պուչուք ղուրուչ.

Բուժէլի իմալի եիւն քիլիմ աթէտ իքի պին, պէհէր աթէտի եիրմի սէքիզ ղուրուչ.

Պէյդօղ Տէպպաղխանէսի իլէ Էլպիսէ անպարը իչիւն չուրուծը մուգարրէրէսի իլէ նիւմունէլէրինէ թէվֆիգըն միւպայեա օլունմագ իզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալաթ մուբադաալ ալթը գալէմ կէօն վէ քէօսէլէ վէ քիլիմ ֆիյաթը մուբադդամալերի իլէ թալիպլէրի Էօշտէ ... ... բաչար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայի ալէնիյէլէրի պիլիճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն, իթա իթմէկէ թալիպ վէ պէյինէի սալը կիւնիւ եիւզտէ պէչ թէմինաթ բաղիպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 Թէմմուզ 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԻՐԱՄՔԵՐԻ

Սէլանիքտէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ տէօրթ եիւզ ալթմըշ պին գըյէի ճէտիտ ... միւպայեա օլունաճագընտան, իթասընա թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ խահիշ եէնլէրին մագամը Սէրասկէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 Թէմմուզ 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ վէ համթալ անպարլարընտա պըրախարգ գաչվէ վէ Նիւքհաւլլ մաւէն քէօմիւրլէրինին գարարը գաթիսի թէմմուզը բուժէլին օհթուգթէմէ չարշէնպաէ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, իթայէ թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիւղայէթ սէքիզէ գատար Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

26 Թէմմուզ 302

2—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան փոխարար գիրեր ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած փոխանի 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղակի կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ. ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

46 տարուան յաջողութիւն—39 վարձատրութիւն, որոց 17ն ոսկի միտալ

ՐԻՔԼԷՍԻ

ԱՆԱՆՈՒԽԻ ԱԼԲՈԼ

Ամենալաւ դարման մ'է մարսողութեան, սրտախառնութեան և գլխու ցաւերու համար են։ Անանուխի ճիշդ զօրութիւն ունի այս, որ հեշտահամ, առողջարար և դիւրագնի ըմպելիք մ'է, անհրաժեշտ տաք երկրաց մէջ։ Նմանապէս զգուշութեան զօրեղ միջոց մ'է համաճարակ հիւանդութեանց համար։

Կը ծախուի ամեն լաւ դեղարանաց մէջ։ ՊԱՀԱՆՋԵԼ Րիքլէսի անունն ի Լիոն, Ֆրանսա։

ՔՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակալատուն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթըլ, Ուիթըլ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 507

ԼԵԱՐԴԻ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՈՒՆԻ Է ԽԱՆԳԱՐՈՒՄ ՊԱՏՃԱՌ Է ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՍՏԱՄՈՔՍԻ, ՄԷՋՔԻ
ՋՂԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Աւստրի հռչակեալ ամփոփում մը այն բանախօսութեան զոր Բժշկական Կաճառին առջեւ ըրած է

ՏՐ. Ճ. ՀԷՅՏՈՔ

Լեարդը ճանչցուած է իբր ստեղծիչ և զտիչ արեան շրջաբերութեան․ իւր ծաւալով և ձեւով, կարեւոր դեր մը կը խաղայ կենդանային տնտեսութեան մէջ թէ՛ մարսողութեան և թէ՛ սննդառութեան տեսակէտով։ [illegible]

Տր. Մրչիսըն կ'ըսէ․ Մաղձին կազմութիւնն և զատումն յոյժ կնճռոտ են։ [illegible]

Արդ, եթէ լեարդն, մարմնոյն այդ էական գործարանն ընդարմանայ և մաղձին անցքէն խանգարուի, նիհարութիւն և հիւանդութիւն յառաջ կուգայ։

Աստ կը նշանակեմ անոր ծագում առնող ութն գլխաւոր հետեւանքներն զորս ամեն ոք կը ճանչէ․

1. Հիւանդը կը գանգատի թէ ստամոքսը ծանրացած և լեցուն է։
2. Աղեաց տարածումն փքախտի պատճառաւ։
3. Արտաքսաւորութիւն։
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն։
5. Բերնին մէջ գէշ համ մը, մանաւանդ առտուն, և ծանր լեզու։
6. Որովայնի պնդութիւն, մերթ ընդ մերթ ալ փորհարութիւն։
7. Գլխու ցաւ։
8. Մտային կորովի նուազում, և անհուն մելամաղձութիւն, հանդերձ յոգնածութեամբ և ամեն ինչ հետեւեալ օրուան թողլու տրամադրութեամբ։

Վերոյիշեալ ախտանիշերն բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարում յառաջ եկած է Լեարդին պաշտօնավարութեան մէջ։ Այժմ, ցոյց տանք թէ հարկ անհրաժեշտ է զգուշանալ ու և է սխալէ հիւանդին դարմանման գործին մէջ։

Պէտք է անմիջապէս Լեարդի կազդուրիչ մը հայթայթել. ամենէն գործածական ձեւն է դեղահատ մը։ [illegible]

[illegible]

ԱԶԴ —Վստահ լինելու համար Հէյտոքի Դեղահատներուն վաւերականութեան, տեսէք է ծրարներու մէն մի երկոտասանեակի վրայ կը գտնուի՞ ստորագրութիւնն Ճ. Հ. Ֆրանսիսի, որ գործակատարն է Միացեալ Նահանգաց համար։

Ուրիշ ասոր մի՛ գնէք։

Ըստ որում Հէյտոքի դեղահատներն բոլորովին տարբեր են մինչեւ ցարդ ծանօթ 212 դեղահատներէն, տարակուսող անձինք կրնան փորձի համար ՁՐԻԱԲԱՐ ստանալ այս Դեղահատներէն սրուակ մը, եթէ մեզ գրկեն իրենց անունն և հասցէն։

Մեծաքանակ կը ծախուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիա, Մեծ փողոց, 35։ փոքր առ փոքր կը ծախուի ամեն դեղարանաց մէջ։

ԱԶԴ

ԿԱՐԱԳՆԵՐ

Պ. Էլէֆթէրիօս Ք. Էլէֆթէրօփուլօս և Պ. Քօզմաս Էմմանուէլ պատիւ ունին յարգոյ հասարակութեան ծանուցանել թէ իրենց ի Լիմօն-Իսքէլէ Փօշա-Զէյմէսի փողոց թիւ 8 և 15 վաճառատանց մէջ կը գտնուին ընտիր նիւթէ շինուած յոյժ համեղ այլ և այլ տեսակ կարագներ ամենաժան գներով ճիշտ օքքա (400 դրամ) և մէծրիսին 20 ղրուշէն։

Կարագ Ա. տեսակ (որ կը հաւասարի Զիպիրի կարգին) 7 1/2 ղրշ.

Կարագ Բ. տեսակ (նոյնպէս ընտիր և համեղ) 5 ղրշ.

Զէյթ . . . . . 5 »

Ընդունելի են նաև մծ քանակութեամբ յանձնարարութիւններ ամենայն ճշդութեամբ կատարելու խոստմամբ։

ԷԼԷՖԹ. Ք. ԷԼԷՖԹԷՐՕՓՈՒԼՕՍ
ՔՕԶՄԱՍ ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ

ԱՆԱՄՍՆԱՑԱԾ ՄԻՆԱՍ ԷՄԻՐԵԱՆ

Ջիերու, կովերու և չոնց հիւանդութիւններն կը դարմանէ և առ ու ծախ ալ կ'ընէ նոյն կենդանեաց առողջ կամ հիւանդութիւնը հասկնալ ուզողները կը դրկացընէ։ Պէտք է դիմել Պոլիս Պահճէ-Գաբու Մէրհամէթճեան էֆէնտիի դեղարանը, կամ Հաբ բնակարանը Իւսկիւտար Պաղլարպաշի Լապէյ փողոց թիւ 24։

ԻԹԱԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՌԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ եւ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բօրթի միջեւ կանոնաւորական բանով

Մարսիլիա երթալիք յաւուրքիւր շոգենաւն է Լա Մէսք որ պիտի մեկնի օգոստոս 9 ին։

Ուղեւորք և ապրանք ընդունուին

Նաւողջիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԽՈԹԷ ԲԸԳՈԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլքէ
514 Մումհանէ փողոց, թիւ 141

ԲԱՐԲԱՆԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի, Մէյէրսիլի և Օտեսսայի միջեւ կանոնաւորական բանով

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետ
Այա Սօֆիա	3,000	Ֆըզը
Արարատ	2,500	Ուոճըր
Կեպաստիա	2,500	Փրուխշանք
Լազոնիա	2,500	Ուխլըր
Պաւնտոնիա	,500	Մարշ
Բուանթիա	2,800	Ֆօթըրճիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Մէյէրսիլի միջեւ բանով շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոննոյ
Փանօրմօ	4200	Սօֆիա	3000
Ֆերոս	4000	Օտեսսա	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սեւաստոպօլ	3250	Բերգա	3000
Թիւզա	3250	Լօդոս	800
Մակեդոնիա	3250	Ալբինա	800
Մարիօթիս	3250	Սէւիլ	700

Օտեսսա շոգենաւը, նաւապետ Բօլ, Օտեսսայէն աստ հասաւ և ի մօտոյ Լիվրբուլ պիտի երթայ ուղղակի։

Բերա շոգենաւը, նաւապետ Ֆօրխորդ, ամսոյս գէտին 19 ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԸԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
515 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Հալ, Էէլ Անվերս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէքանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարաթոն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրա	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրադօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կայիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սարֆօ	2,000
Կօզօ	,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիդալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիօ	2,300	Քօնդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Նէտօ	1600
Քօքօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Տրանդօ շոգենաւը, նաւապետ Տուկլաս, ընդհանուր վաճառքով Հալէն աստ հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Սալէրնօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կը ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլքէ
514 խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Սեւ-ծովու միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆլավօնեան	3700
Ալզէրիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերիան	5500
Արաբեան	3700	Իլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիպեան	800
Տաւրոս	700	Օբօրթօյ	700
Էճիբշըն	3700	Բերսեան	3800
Ֆապիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Աբէնեան շոգենաւը, նաւապետ Ուիչարդ, ամսոյս 10 ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութեան

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Խէնի Միւլքէ խան, Ղալաթիա
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ
512

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Mess Marshall Sons and C° Limited
Gainsbourough

Ապացուցուած է թէ երկրագործական մեքենաներուն ամենէն կարեւորն է կալի մեքենան։ Մինչեւ ցայժմ յարդ պատրաստող մեքենայ բերուած չըլլալով ի Թուրքիա, Տեարք Ճօն Թոմըրն և Ս. Թիւրասեան, ներկայացուցիչք Մարշալ որդւոց և Ընկերութեան, մէկ հատ շոգեշարժ և անուաւոր կալի մեքենայ բերել տուած են,

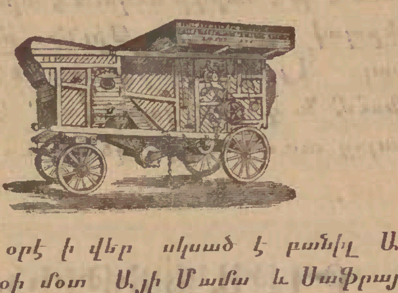

որ ութն օրէ ի վեր սկսած է բանիլ Այ Սթէֆանոյի մօտ Այի Մամա և Սաֆրայի արքունի ագարակներն։

Փափաքողք կը հրաւիրուին ամեն օր նոյն ագարակներն երթալով տեսնել այս կատարելագործեալ մեքենայն։

10—15

ԱՅԵՐԻ ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԱՆ

Արեան անմաքրութիւնք յաւէտ կը բերէ կազմութեան մէջ ուժի և առոյգ միճակի նուազումն, որ կը պատճառէ խոյլ և բազմատեսակ խուլական հիւանդութիւնք, մորթի փշտուկք, չարաւալից պալարներ, ուռոյցք, վէրք, գոնջութիւն, օձիկ, ոսկորի հիւանդութիւնք, հովանոց (էկլ) և ջղացաւ։

Արեան մէջ խոյլի հակամիտութիւնք ընդհանրապէս ուրիշ շատ հիւանդութիւններ ալ կը պատճառէ, ինչպէս ստամոքսի, երիկամանց և լեարդի տկարութիւնք, գալուկ, անմարսողութիւն, թանչք, մելամաղձոտութիւն, սրտի հիւանդութիւնք, ընդհանուր անզօրութիւն և շատ ատթիւ թոքային ախտք։

Աչաց և ականջի վէրք և այլ նման հիւանդութիւնք ընդհանրապէս խոյլային տրամադրութեան հետեւանքն են։

Կանացի տկարութիւնք ընդհանրապէս ապացոյց են թէ կազմութեան մէջ հիւանդոտ վիճակ մը և խոյլային տրամադրութիւն կայ։ Նաեւ դաշնակալ տեսան արեան թոնավորման ամենէն սովալի տեսակն է և ամենէն վտանգաւոր ապրիլ խոյլային հիւանդութեանց ծագման աղբ։

Որդ՝ արեան ամեն տեսակ անմաքրութեանց և խոյլային հիւանդութեանց համար Այէրի զտեալ Սարսափարիլլայի բաղադրութիւնք գիտցուած դարմաններուն մէջ ամենէն զօրեղն և լաւագոյն դեղն է, ինչպէս բազմաթիւ փորձերով հաստատուած է։

Կը ծախուի դեղավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ղալաթիա Քէրչէ մակ բաշար Էէնի ճամի դրան կից Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառանոցը։

ՔԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք տեղ առ տեղ կը բանին Լիվրբուլ և Մէյէրսիլի միջեւ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսդոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը։

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Թըրքիա շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսըն, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒՆ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հան
511 փաշա խան Ղալաթա

Արտօնատէր Ռ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1886 Յունիս 25 Զորեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ Յուլիս 31

(Բոսֆորի Եւրոպական ծովեզերքէն Կամուրջ եկող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը)

Ժ. Վ.		Թ.
11 15	Ենիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թար. Ենիք. (Ենիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	32
11 50	Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Արնաւուտգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	22
12 15	Ռ. և Ա. Գավ. Ենիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	34
1 5	Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	33
1 30	Ենիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Թար. Ենիք. (Ենիք. պիտի հաղորդակցի)	20
2 5	Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Արնվ. պիտի հաղորդակցի)	32
3 —	Ենիմ. Մեզարբ. Պէօյ. Քիրէճ. Թար. Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք. (Պէպ. պիտի հաղորդակցի)	28

[illegible]

9 25	Պէյգօզէն ուղղակի կամուրջ	25
10 20	Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ	23

(Բոսֆորի Եւրոպական) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 15	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէօյիւքտ. Մեզ. Ենիմ.	21
1 15	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Ստէն. Ենիք. Թար. Պէօյ. Մեզ. Ենիմ.	28
2 —	Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկել. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաչաք. Պէյգ. Թարաբ. Պէօյ. Մեզ. Ենիմ.	25
2 15	Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէօյ. Մեզ. Ենիմ. Ռ. և Ա. Գավաք	34
3 45	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէօյ. Մեզ. Ենիմ.	22
5 15	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ստէն. Ենիք. Պէյգ. Թարաբ. Պէօյիւք. Մեզր Ենիմ. և Գավաքներ	20

[illegible]

10 —	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար (Վոսփոր եկող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	22
10 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք	1
11 —	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ	21
11 30	Պէշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պէպ.	25
12 5	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ.	1

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

11 55	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանի. Ա. Հիսար Գանլ. Ենիք. (բացի ուրբաթէ)	33
12 35	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Բ. պահճէ Պէյգ. Ենիքէօյ	32
12 45	Ուղղակի Գանտիլլի	23
1 40	Ուղղակի Գանտիլլի	1
2 40	Ուղղակի Գանտիլլի	33
2 30	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաչաք. Պէյգ. (Ուրբաթ օրերը Բ. Բ. մաւչ.)	23
8 —	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Բ. պահճէ Պէյգօզ	25
9 25	Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավաքներ [illegible]	

[illegible]

ԻՄՓԻՐԱՏՈՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹ. ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

[illegible]

ՀԱՐԷՄ ԽԻՒԼԷՆՆԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

[illegible]

ԿԻՐԷՆ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

[illegible]

ԻՄՓԻՐԱՏՈՐ ՄԻՓԻՔԷՕՅ ԽՈՒԼԷՆԻ

[illegible]